

USPS 30 15 80
FREE LITHUANIA
2618 West 71st St.
Chicago, IL 60629
Tel. 312 476-3371
or 708 839-5531
Single Copy \$ 1. Atskiro
Nr. kaina \$ 1.

Kas gyvena savo tautai -
Gyvena visai žmonijai!
Prof. A. Voldemaras

Laisvoji Lietuva

EDNA 48-sius METUS

1994 RUGPJŪTIS - AUGUST 11

Nr. 16 (6688)

"Gudragalvių" Politika

Dr. JONAS KUNCA

Nereikia aiškinti, kad Lietuvos padėtis yra apgailėtina. Prie to prisidėjo dešimieji ir kairieji. Tik dabar nei vieni nei kiti nenori prisiminti atsakomybės ir kaltina vieni kitus. Apie pusės stulio išeitį. Kairieji sako: "Jau įvyko persilaužimas į gerąją pusę. Reikia tik turėti kantrybės. Infliacija yra pristabdyta. Litas stabilus." Opozitoriai glėbia kitokią giesmę: "Kairiųjų valdžia veda Lietuvą į skurdą ir į sąjungą su Maskva. Ją reikia nušalinti per priešlaikinius rinkimus." Jau renkami parašai už referendumą dėl tų priešlaikinių rinkimų. Kad tikrai surinkti 300,000 parašų, referendumas ruošiamas "Dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir akcijų bei pažeistos teisės saugos". Visi gyventojai turėjo bankuose rublinių sutaupų, kurios dabar virto bevertės. Aišku, žmonės jas norėtų atgauti. Dėl to nedelsia pasirašyti. Ko gyventojai nežino, bet opozicijos vadai gerai žino, tai kad indėnizuoti tuos rublių indėlius valdžia neturi iš ko. Jei referendumo priversta vyriausybė mėgintų tai padaryti, jai tektų prispausdinti nepadedant lity, kas išsuktų nesustabdomą infliaciją ir lito kritimą. Tarpautiniai bankai tuo atveju sustabdytų paskolų teikimą Lietuvai. O už gautus praradusius vertę litytus taupytojai nieko gero negalėtų nupirkti. Tokia katastrofinė krizė nustatytų tautą prieš dabartinę valdžią. Tada žmonės mielai pritarė priešlaikinių rinkimų referendumui. Jei šiandien niekas apie rinkimus nenori girdėti, kaip rodo kaišiadorių pavyzdys, kur atėjo balsuoti tik 5% turinčių teisę balsuoti, gyventojų elgesys pasikeistų susidarius tokią padėčiai. Ką darytų dešinieji po laimėjimo su tokia Lietuva? Ar jie gal negalvoja. Svarbu įeiti į valdžią, o paskui pažūrėti...

LDDP valdžia dar nespėjo suprasti, jog pagrindinė Lietuvos problema yra netvarka ir korupcija pačioje valdžioje. Kad ją apvalyti nuo sukčių

ir neišmanėlių, vadam tektų susipykti su daug draugų, naujų turtuolių ir net partijos narių. Daryti tokį žingsnį, bent dabartinę valdžią, nesiryt. Vėl, be tos pagrindinės problemos išsprendimo vyriausybė negalės sėkmingai valdyti. Šalis, ko gero prieis prie referendumų, rinkimų ir suirutės. Lietuvos, kaip valstybės, egzistencija atsidurs rimtam pavojui. Tokios padėties gali išvengti tik pati vyriausybė sukaupus neperdidečius savo drąsos likučius. Jai belieka užbėgti už akių besitarinančiai katastrofai ir atsakyti valdžios autoritetą už bet kokią kainą. Valstybėje negali būti dvi valdžios: oficialioji ir mafijos. Žmonės rinko valdžią ne tam, kad ji toleruotų, netvarką ir nusikalstamumą, bet kad valdytų kraštą tikra to žodžio prasme.

Lietuvos žmonės, užuot dėjus savo parašus po konservatorių pareiškimų, kurie neatsižvelgia į valstybės interesus, bet tik į kai kurių vadeivų norus perimti valdžią, turėtų pagalvoti apie tokio žingsnio pavojus kraštui ir jiems patiems.

Mūsų vyriausybės pareiga nelaukiant sustabdyti šalies ir tautos apvogimus, kurie įvyko perkant ginklus, grūdus, spausdinant netinkamus banknotus, neteisėtai privaizuojant, dėl teisės saugos stokos. Negali būti, kad liudininkai teisme nesako tiesos, nes bijo mafijos keršto.

"Gudragalvių" politikierių machinacijų tikslas ne gelbėti Lietuvą, bet patekti į valdžią ir jai išsilaikyti kuo patogiau - nesiptykstant su praturtėjusiais sukčiais. Gal jau per ilgai "gudragalviai" politikieriai vedžioja už nosies Lietuvos žmones ir daro žalą jaunutei valstybei. Mums reikia naujų, racionalių ir sąžiningų politikų, kad jie sudarytų rimtą opozicinę alternatyvą vietoj intrigu lizdo. Laikas doriems lietuviams susispiešti į krūvą, kad galėtų pakeisti jau nusidėvėjusius politikierius, kuriems atėjo laikas pasitraukti iš politinės arenos.

Atvirai kalbant, opozicija prisi-

deda prie padėties destabilizacijos kviesdama piliečius reikalauti, kad valdžia kompensuotų už praradusius vertę indėlius, ko jokia valdžia negalėtų padaryti be inflacijos stabdžių paleidimo. Dabartinę valdžią irgi prisideda prie to proceso savo dėsiniu susidoroti su visų rūšių nusikalstamumu, įskaitant pačios valdžios korupciją. Nuo šitų politinių machinacijų žada nukentėti trečiasis mūsų lietuvių.

Lietuvos žmonėms belieka nerimti jokios destabilizacijos demagogijos ir kartu reikalauti, kad vyriausybė nustotų svyruvoti ir viena, ir kita pusė ir pradėtų konkrečiai valdyti šalį be mafijos "pagalbos".

Verta dar kartą pabrėžti, kad Lietuva neturi atėties be administracinės netvarkos pašalinimo, nes tai valstybės pamatas būtinas Lietuvos atstatymui. Delsimas ir išsisukinėjimai to pamato niekad neatstos.

Brazausko ir A. Šleževičiaus žinios. Ar tik tie du dideji dabartinės Lietuvos vairuotojai nemėgins pasekti Gruzijos pavyzdžiu, pasi- naudodami savo nušifuotais maskviniais smegenimis? Realiai galvojant, gaunasi vaizdas, kad ir Lietuvoje vyksta kažkas panašaus į Gruzijos gyvenimą. Gruzijoje vadovavo nepriklausomybės atkūrimo tikras tautiškai nusiteikęs gruzinas Gamsahurdija, bet jis buvo nušalintas antrojo gruzino (jau minėto) buvusio maskvinio komunizmo Užsienio reikalų ministro ir Gorbachevo palaikymo. Jis jau nuvairavo Gruziją vėl į Maskvos glėbį.

Ogi ar ne panašiai gali pasielgti ir dabartinis Lietuvos prezidentas A. Brazauskas, kuris taip pat yra su išverstu maskvinio komunizmo švarku lietuvis. Jis gištūmė tautiškos linijos V. Landsbergį iš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo vadovybės kėdės ir pats į ją atsisėdo. Tikrai įdomu, kokiu tikslu iš brazauskinio lopšio (LDDP) nariai buvo nuvykę į dabartinio laiko Gruziją. Ar tik ne noras kaip lengviau Lietuvą nugabenti į maskvinį kommonwealth'ą, nes Lietuva vis labiau ir labiau mulietinama. Tai būtų Lietuvos tikras sugretinimas su Gruzija. Reiškia - į Maskvos diktatūron "savarankišką" įlindimas.

KAUNE, PRIE KARO MUZIEJAUS, LIŪTAI.

Romo Pakalnio nuotrauka

Antrasis įvykis, jau grynai personalinis, bet taip pat dvipusis, kurio viena pusė tai PLB pirmininko Br. Nainio elgesys ir Lietuvos ambasadoriaus Amerikoje dr. Alfonso Eidinto išėjimas į plačiąją lietuvių spaudą Nainio ginti, o antroji pusė tai advokato L. R. Shapiro gynimas O. J. Simpsono, apkaltinus jį jo buvusios žmonos Nicola bei jos meilužio R. L. Goldman nužudymu.

Šių abiejų motyčių vaizdas vienas su kitu galima sugretinti. Ambasadorius A. Eidintas paskutinį laiką dviejuose mūsų laikraščiuose - "Drauge" ir "Dirvoje" tuo pačiu sieksniu straipsniu griebsė ginti Br. Nainio niekuo nepateisinamą elgesį už lietuvių tautos suniekinimą, ir visus tuos lietuvių (tėvynėje ir išeivijoje) perspėti, kad jau laikas nustoti smerkti Br. Nainį, kurio dėka pasaulis išvydo "tikrąją" (!) Lietuvos žmonių Kančių istoriją, kai Lietuva buvo pagrobusi rusiškoji komunistinė imperija.

Turiu pasakyti atvirai, kad aš pats esu abiejuose paminėtuose laikraščiuose labai intensyviai perskaitęs amb. dr. A. Eidinto gamą supainiotą straipsnį, kuriame jis neteisingai to leidinio tikrasis iniciatorius ponas Br. Nainys, tai ambasadorius išskaito visas jo dorybės kovojant už Lietuvos išlaisvinimą. Bet deja, beveik visa išeivija Nainį kaltina, kaip jis galėjo sutikti pasirašyti tokį melagingų raportų leidinį, kurį parašė jo pačio pakviesti komunistiniai laikais buvę istorikai be jokių komentarų. Nieks iš išeivių netiki, kad Nainys pasirašė leidinį, jo turinio neskaitęs. O jei jis tą leidinį pasirašė jo neskaitęs, tai nėra jokia jo dorybė.

Ambasadorius straipsnį pavadinęs keistokai: "Triukšmas dėl kovų ir kančių istorijos" pirmojo leidinio - ar ne laikas jį baigti? Į tai telieka tik paklausti - Kodėl?

Labai nustebau, kai po perskaitymo minėto straipsnio "Drauge" (1994 m. liepos mėn. 23 d., Chicago) je diemraščiui pasirodžius iš vakaro, ir gavus po 9-nių dienų "Dirvą" radau joje tą patį straipsnį, ir atspausdintą PLB pareiškimą: "Lietuvos kovų ir kančių istorijos leidimas tęsiamas", kur PLB pirmininku vėl paliktas Br. Nainys.

Ir šį straipsnį perskaičiau, iš pradžių tikėdamasis rasti ką nors naujo. Naujo radau tik tiek, kad sudaryta nauja komisija toliau tęsti tą patį darbą, ir ją sudaro: Dr. Petras Kisieliūnas - Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės vicepirmin. Dr. Kęstutis Girnius - "Laisvosios Europos" radijo skyriaus vedėjas Europoje, Dr. Rasa Mažeikaitė - istorikė (Canada), Prof., dr. Benediktas Mačiūka - istorikas (JAV), Prof. dr. Antanas Tyla - Lietuvos Istorijos instituto direktorius, Balys Gajauskas - Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, Antanas Stasiškis - Lietuvos Politinių kalinių sąjungos pirmininkas, Lietuvos Respublikos Seimo narys, Prof., dr. Zigmas Zinkevičius - akademikas, Birutė Burauskaitė - Lietuvos Gyventojų represijų tyrimo Centro vadovė, Prof., dr. Vytautas Landsbergis - Lietuvos Respublikos Seimo narys, Kunigas Jonas Boruta, S. J. - Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos narys.

Komiteto pirmininkais kviečiami Antanas Stasiškis (Lietuvoje), Dr. P. Kisteliūnas (išeivijoje), Komiteto sekretore pakviesta Birutė Burauskaitė

Pagaliau gaunasi vaizdas, kad šio mano straipsnio paskutiniai du žodžiai - "smerktini įvykiai", antrą įvykį aptariant, nusako tokia išvada: manieras O. J. Simpsono ir Br. Nainio galima sugretinti. Simpsonas padarė didžiulį skausmą dviejų šeimų artimiesiems (žinoma, jei jo kaltinimas bus įrodytas, nes jis ginasi), o ponas PLB pirmininkas Br. Nainys įveltas į visos lietuvių tautos suniekinimą. Simpsoną išėjo ginti ti garsūs advokatai R. L. Shapiro, o Br. Nainį - plačiai mūsų spaudoje išlaipsino Lietuvos ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas, pasiūlydamas padėti tašką visam įkarščiui, liečiant mūsų tautos p. gyventą milijonišką terorą ir žudynes. Aš manau, kad šiam visam įkarščiui būtų padėtas užbaigimo taškas, jei Br. Nainys būtų pasitraukęs iš PL bendruomenės pirmininko pareigų ir liautųsi visai nepagrįstai kaltinti išsišokimais ir norą Lietuvių Bendruomenę suskaldyti. Tai visiškai netiesia! Manysčiau, kad kur kas būtų geriau, jei veikusius lietuvių visuomenės veikėjas ponas Bronius Nainys, kai būna liečiami ne asmeniniai reikalai, o visuomeniniai, pasitartų su reikalus suprantančiais asmenimis ir mo diktatūrinio arklio persėdų ant demokratiškojo. Kita vertus, tenka atvirai pasakyti, kad šiuolaik šiam įvykiui nebūna padėtas taškas, nes sakoma, kad Lietuvos knygynuose pilna šio leidinio. Aš esu tikras, kad jis pasirodys ne tik rusų kalba, bet ir net angliškąja.

Du Labai Smerktini Įvykiai

JUOZAS ŽEMAITIS

Visai neseniai skaičiau lietuviškame laikraštyje (gaila, bet neprišimenu kokiam), kad ne mažai lietuvių kompanija išvyko į Gruziją (berods, LDDP-jos politikieriai) įsitikinti kaip ten gyvenama. Manau, kad ne tik man, bet ir ne mažai daug kam kilo klausimas, ko ten landžioja atsakingi Lietuvos pareigūnai, jei buvusi laisvę paskelbusi Gruzija vėl užkibo ant Rusijos meškerės. Tai išgirdus man kilo labai svarbus klausimas, ar Lietuvos valdytojai tik nemaną nužygiuoti Gruzijos keliais?

Kas su Gruzija yra atsitike, berods, aiškinti nereikia, nes buvusios Sovietų Sąjungos buvęs užsienio reikalų ministras gruzinas Shevarnadze ten buvo visą valdžią į savo rankas paėmęs, nors gruzinai buvo vėl pasiskelbę nepriklausoma valstybe.

Dar ligi dabar visai nieko negirdėdamas kokią išpuolį susidarė ta Gruzijoje "besisvečiuodama" mūsų valdžios svita, pradėjau pats daryti išvadą, ar ta svita tik nebūsianti susižavėjusi "savanorišku"

įsijungimu į Maskvos nacionalistinę rusų lizdą.

Berods visai aišku, kuo gali užsibaigti visos Rusijos "demokratinis" kratinys, nes Yeltsinas dabartinį savo veidą vėl gali supanšinti su proletariato manikenu, kuris vis dar maudosi komunistinėse idėjose. Be to, šiame pat "Laisvosios Lietuvos" numeryje yra atspausdinta "Lietuvos ryto" informacija (Demokratinė Darbo Partija vis beldžiasi į Socinterną duris), kad LDDP-jos seniūnas J. Karosas jau yra painformavęs, jog jo partija neseniai padavusi prašymą įstoti į taip vadinamą "Socinterną" kompaniją, o min. pirm. A. Šleževičius jau yra pakvietęs Socinterno generalinį sekretorių aplankyti Lietuvą.

Būtų tikrai įdomu, kad tas pats "Lietuvos rytas" painformuotų visuomenę kuo susižavėjo ta LDDP-ją, kai grįžo atgal Lietuvon, ir kokios iš tos kelionės bus pasekmės? Reik tikėti, kad ta gruziniška kelionė nebuvo padaryta be A.

Nomenklatūros Bandymas "Privatizuoti" Išeiviją?

VILIUS BRAŽENAS

"Pagalvokime visi. Viena galva gerai, bet dvi – dar geriau," sako Lietuvos ambasadorius JAV Dr. Alfonsas Eidintas. Nežinau, ar bus "dar geriau", bet nutariau prie jo galvos pridėti ir savąją, pasisakydamas dėl jo straipsnio "Svarstyki-me mūsų kultūros atstovavimo reikalą" 1994 m. liepos 21 d. DRAUGE. Jis siūlo įsteigti Čikagoje "Lietuvos Kultūros Institutą (LKI) užsienio lietuviukų "auklėjimui tautine dvasia" ir mūsų kultūros propagavimui amerikiečiuose. LKI būtų bendrai Lietuvos ir Išeivijos valdoma".

Reikia pripažinti, kad Ambasadorius Dr. Alfonsas Eidintas (trump. – A.E.) gan diplomatiškai ir demokratiškai kreipiasi į lietuvius, prašydamas pasiūlymų, "nors ir prieštaraujančių" jo mintims. Tačiau kyla abejonių dėl "demokratiškumo", kai jau prieš tai sužinau, jog su LKI principais A.E. yra "suažindinęs prezidentūrą, URM (Užsien. Reikalų Min.), kai kuriuos Lietuvos politikus. Esą apie tai jau kalbėjėjęs su S. Baru, M. Remiene, prof. J. Račkausku, A. Gečiu. Niekas neprieštaravęs, "o iš esmės pritarę". Atrodo, reikalas nuspręstas. Anot to seno posakio – "Roma locuta, casa finita". Tad į mus – "liau!" matomai kreipiamasi iš mandagumo "demokratiškumui" įrodyti. Reikia džiaugtis ir tuomi: savo laiku vieno veiksmo valdyba, pristatė "liau!" prieš faktą, užsakydama dokumentacijos veiklą apie ... nacių genocidą Lietuvoje, lyg dar apie tai nebūtų buvę prirašyta kitų, ne mūsų prašymo... Nėsenai kita valdyba, apeidama "liau!" užsakė ir nomenklatūros Lietuvos kovų ir tautos kančių dokumentaciją. Na ir gavo "dokumentacijos", nors vežimu vežk!

Nors, kaip at rodo, reikalas jau išspręstas Lietuvos ir Išeivijos aukštybėse, nesinori pasirodyti nedemokratiški ir praleisti progą at

siliepti į kvietimą pasisakyti.

Svarstant Lietuvos vyriausybės ir Išeivijos LKI bendrą tvarkymą, prisimintinas posakis – "Tarp dviejų auklių, vaikas be galvos." Nors tai ir geras sumanymas, ieškotina aiškesnio tokio instituto priklausomybės ir atsakomybės nusakymo. Tai, žinoma, būtų lietuvių vidaus reikalas. Vienok yra opesnis JAV įstatymus liečiąs klausimas: bendra veikla su URM priverstų Amerikos lietuvių Išeiviją registruoti State Departmente pagal užsienio valstybių agentų įstatymą. Kaip bežiūrėtum, dalyvavimas partneriais bet kokiame veikloje su užsienio valstybės vyriausybe Išeiviją padarytų užsienio agentu. Priklausymo nuo Lietuvos vyriausybės, praradant Išeivijai savo nepriklausomumą (kokia partija bebūtų Vilniaus valdžioje) būtų žalinga ne tik Išeivijai, bet ir Lietuvai. Nepamirština, kad ir politika yra tautos kultūros apraška. Neišvengiamai bet koks kultūrinis veikimas užkliūva už politinės varčios. Išeivija turi išlikti broliška ir kritiška ir savistovi tautos dailis.

JAV lietuviškoji Išeivija kaip tokia turėtų būti nepriklausoma ir nuo Amerikos politinių partijų, nors Amerikos lietuviai turėtų dalyvauti partijų veikloje, kad padariusi takos į krašto politiką. Vienok tai turėtų apsiriboti JAV Lietuvių Respublikonų, Demokratų, Libertarų, Nepriklausomų klubais. Plačiąją Išeiviją atstovaujančios organizacijos, kaip JAV LB ir ALT, L. Vyčiai turėtų būti politinės, bet ne partinės. Tas pat Amerikos lietuviams galioja ir dalyvaujant Lietuvos politinėje veikloje, per vieną, kitą ar trečią Lietuvos politinę partiją.

Tenka sutikti, jog reikia skirti dėmesio paveiklesniam "jaunos kartos lietuviukų auklėjimui tautine dvasia užsienio šalyse". Vienok vargu ar Išeivija yra jau pasirodusi

patikėti, kad tokiame uždaviniui yra kompetetinga LDDP kontroliuojama Lietuvos vyriausybė bei jos ambasados užsieniuose. Ligi šiolei dar nesame matę patikimų įrodymų tokiui nuomonei susidaryti. Tarp kitko kultūros srityje tą darbą nebloggeriai atliko jaunimo organizacijos – skautai, ateitininkai, neolituai. Didžiulį įnašą padarė JAV LB lietuvininkų mokyklos ir kitos organizacijos bei pačios šeimos. Stigo, deja, jaunimo politinio auklėjimo. Tuomi skundžiausi spaudoje jau koki 30 metų ir, atrodo, teisingai išpranašavau (plačiau I LAISVĖ žurnale, straipsnyje "Lietuvių išlaikymo paradoksas" 1961 m. liepa), kad be politinių uždavinių ir kovos dvasios, lietuvių išblės daug greičiau. Tačiau abejoju, kad daug mūsų tautiečių Amerikoje pasitikėtų pavesti mūsų jaunimo, kad ir pavėluotą, politinį auklėjimą bet kuriai 50 metų komunizmo slogutį pergyvenusiai Lietuvos politinei partijai, ypač gi LDDP nomenklaturai ar jos satelitams Amerikoje.

Nekelia entuziazmo ir A.E. užuomina, kad dviejų viršūninių tvarkoma LKI "ruošty ir leisty... vadovėlius ir mokymo priemones." Kadai vien tik "Tėviškos Draugijai" iš užkulisų padedant, Išeivijoje sugėbta išleisti vadovėlių mūsų vaikams (Tai buvo RŪTELĖ?) su lietuvių poeto – "Istribitelio" poema. Tuomet būdamas JAV LB Tarybos nariu, mačiau kaip posėdyje Čikagoje dėl to prasidėjo JAV LB skilimas. Matomai būta tokių, kurie manė, jog kultūros vardan atleistina ir tautinė šventvagystė. Vien jau tai parodo, kaip kultūra gali būti panaudojama politiniams užmojams. Anų dienų istorikas A.E. tikriausiai tai žino.

Ir dėl kitų priežasčių neramina Užsienio Reikalų Ministerijos painiojimas į lietuvių kultūros propagavimą amerikiečių tarpe, nors propagavimo principas tikrai užgirtinas. Daleiskime, kviečiu į kultūrinį parengimą Lietuvos laisvės draugą ir rėmėją amerikietį. Sakau – einam Lietuvos URM yra vienas iš sponsorų. O ką, jei tas amerikietis paklaus: "Ar ne Lietuvos URM neseinai paskyrė ministerio pavaduotojui vieną iš asmenų, kuriuos mes, amerikiečiai, išvarėme iš šio krašto už šnipinėjimą Sovietams, kai jie buvo Sovietų Ambasados Washingtone nariais?" Ar padės jam paaiškinimas, kad tas asmuo aiškino si REPUBLIKOJE, jog jis pats nešnipinėjęs, bet buvo išvarytas su grupe, atsiliepiant už panašų aktą Sovietams? Jei tas amerikietis bent kiek žino apie komunizmą, ar jis patikėtų man, jeigu bandyčiau tvirtinti, jog Maskva buvo pasiumusi į savo ambasadą Washingtone jai nepatinkamą lietuvių?... Tad būtų geriau, jei URM nebūtų maišoma su LKI.

well Address) George Washington perspėjo savo tautiečius apie lygiai tokius piktnaudojimus, kokius dabar mes patiriame. Jis pasakė: "Jei žmonės turi nuomonę, kad reikėtų konstitucinę galią pakeisti, tai tegu ji būna pataisoma Konstitucinėmis Pataisomis... Bet tegu nebūna niekas keičiamas užuopacijos būdu, nes darant vieną prielaidą gerumui, gali tapti priprastiniu ginklu, kuriuo laisvos valdžios yra sunaikinamos".

435 kandidatai Rūmų narių vietų ir vienas trečdalis Senatų vietų bus balsuotojų sekanči lapkrityje duoti rinkimams. Kiekvienas tų renkamųjų turėtų būti paklaustas, ar jis, kai bus išrinktas, laikysis garbingo pažado duodamas priesaiką "būti ištikimam ir paklusniam" Konstitucijai? Kiekvienas kandidatas, kuris garantuos prisilaikyti Konstitucijos, turės būti sekamas, ar jis tikrai atliks tą savo garbingą pažadą.

Bet koks Rūmų ar Senato narys, kuris negerbs iškilmingai duotą priesaiką Konstitucijai, negali joki būdu būti patikimas.

©1994 The John Birch Society Features

Vertė –
VYTAUTAS CHAINAUSKAS

Nežinomo kareivio kapas, Karo Muziejaus sodelyje Kaune.
Romo Pakalnio nuotrauka

SSRS herbas
SSRS Valstybės Saugumo Komitetas
10 skyrius
20 (26?). 12.90
Nr.10 -5-299

Slaptai Egz.1
Lietuvos SSR KGB Pirmininkui
generolui majorui drg.R.A. Marcinkui

(Atsakymas) 1990 m. lapkričio 14 d. š.t.
išsiųstą telegramą Nr.1604

Pranešame, kad SSRS Valstybės Saugumo Komitetas neturi nieko prieš Lietuvos SSR KGB pasiūlymą esmę dėl Lietuvos Mokslų Akademijos Istorijos Instituto darbuotojų prileidimo tvarkos prie archyvinės dokumentinės medžiagos apie buvusius nacionalistinio pogrindžio dalyvius.

SSRS KGB taip pat buvo pripažinta tikslinga, siekiant atskleisti Lietuvos pogrindžio organizatorių ir dalyvių tikrąjį veidą (originalu "sušūnost"), SSRS KGB Ryšių su visuomenine Centrai, "3" Valdybai ir 10 Skyriui drauge su Lietuvos KGB išnagrinėti klausimą dėl išleidimo Maskvoje alternatyvinio dokumentų rinkinio šia tema, pridėjus prie jo atitinkamus komentarus.

Skyriaus Viršininkas
generolas majoras
A.J. Fokin

Pasirašė pavaduotojas
(pavardė nenurodyta,
parašas neišskaitomas)

Sutinku su A.E., kad visus tokius klausimus "... reikia labai gerai mums išdiskutuoti, ypač ruošiant LKI statutą." Prisipažinsiu manęs, kad kalba apie statutą būtų perankstyva, ypač kai pats A.E. teigia: "Lietuvių institucijų vadovams būtų žymiai paprasčiau daryti tam tikrus sprendimus, žinant kiekvieno lietuvių nuomonę ir konkrečius pasiūlymus." Abejoju, ar kada nors bus įmanoma sužinoti kiekvieno lietuvių nuomonę bet kuriuo klausimu, vienok tikimasi, jog nebūsiu vienas pas pareiškęs savo nuomonę šiuo reikalu ir davęs konkrečių pasiūlymų. Mano pasiūlymas – atidėkime visą reikalą, kol bus Lietuvoje aptvarkyti daug opesni, ir net gyvybiniai reikalai ir kol Lietuva bus išbridusi iš praskiskolinimo liūno. Manytumei pirmiausia reikėtų visiems rūpintis kad Lietuvoje atsigautų politinė kultūra, kad būtų surasta lėšų tremtiniams iš Sibiro grąžinti ir apgyvendinti, Lietuvos pensininkams santuokų konfiskavimo skriaudai atitaisyti. Lietuvos ambasada konkrečiai pasitarnautų ir Lietuvai ir Išeivijai, paskatindama minėtus autoritetus suorganizuoti Išeivijos jaunimą šiandienai galutinei veiklai, kaip "Kalinigrado" demilitarizavimo vaju bei komunizmo atlaikų iš Lietuvos iššlavimui. Teisingai A.E. daro neskubindamas LKI klausimo. "Gaisras šiuo klausimu nedega", rašo jis ir prieda: "Šios pastabos ir idėjos, savaimės suprantama, turi būti gerai tarp mūsų suprastos, aptartos, išdiskutuotos ir apmąstytos". Vienok prieš tai jis lyg ir pastato mus prieš apmąstymą, išdiskutuotą ir aptartą reikalą jam pasitarus su Lietuvos valdžios atstovais ir su keliais mūsų "visuomenininkais". Jų tarpe paminėtas prof. T. Remeikis šiuo atveju priminė man irgi visuomenininko, ir net 1941 m. vasaros sukilimo laikinosios vyriausybės nario, krikščionių demokratų ir LB veikėjo Aleksandro Vaitekūno prieš eilę metų DARBININKE padarytas JAV LB plačios apimties apibūdinimas. Jis tada pareiškė, kad lietuvių Bendruomenėje sutelpa visi – "nuo Tomo Remeikio iki Vilniaus Braženo." Tad ir dabar, manyčiau ir šiuo, Amb. Dr. Alfonso Eidinto siūlymu klausimu gal reikėtų išgirsti nuomonės tų mąstančių Išeiv.

vių, kurie yra anuose A. Vaitekūno apibūtinuose rėmuose, o ne tik viename sparne. Tai būtų "demokratiška".

Išvadoje belieka tik pakartoti tvirtą įsitikinimą, kad ir Lietuvai bus daug naudingiau jeigu ji, svarbiame klausime iškilus, girdės iš Išeivijos ne savo vyriausybės aidą, bet nepriklausomos nuo nieko, tik nuo savęs, Išeivijos balsą. Daugeli Išeivių neramina ir juos net piktina Lietuvos nomenklatūros vykdoma ekonominė "privatizacija". Išeiviar reikėtų daryti, kad LKI netaptų Išeivijos kultūrinės veiklos ir per ją – nomenklatūrinė JAV Išeivijos "privatizacija" ar Išeivijos sunomenklatūrinimu.

LIETUVOS RESPUBLIKOS. FINANSŲ MINISTRO

ISAKYMAS

1992. 05. 05 Vilnius Nr. 36
Dėl paskolų ir kreditų kontraktų nagrinėjimo

A. Sudaryti komisiją gaunamų užsienio šalių ir tarptautinių organizacijų paskolų ir kreditų kontraktams bei garantijoms pagal juos nagrinėti:

1. A. Giržadas – Ginasų ministro pavaduotojas (komisijos pirmininkas)
2. A. Vaitkienė – Valiutos ir vertybinių popierių skyriaus viršininkė
3. A. Daugirdas – Teisės ir personalo skyriaus konsultantas
4. A. Sekmokas – Ekonomikos ministro pavaduotojas
5. K. Astravas – Valstybės konsultantas
6. M. Bu – čius – Tarptautinių ekonominių santykių ministro patarėjas
7. V. Junevičius – Tarptautinių ekonominių santykių ministerijos Investicijų projektų skyriaus viršininkas
8. A. Šakalys – Susisiekimo ministro pavaduotojas
9. M. Ayre – Lietuvos investicijų banko viceprezidentas.

B. Suteikti teisę komisijos pirmininkui prireikus pasitelkti darbui komisijoje kitus Finansų ministerijos darbuotojus.

C. Nustatyti, kad dokumentus komisijai ruošia Finansų ministerijos Valiutos ir vertybinių popierių skyrius.

Antspaudas

E. KUNEVIČIENĖ

Priesaikos Svarbumas

JOHN F. McMANUS

Kas antri metai, kai susirenka naujas Kongresas, pirmasis darbo punktas visiems nariams yra priesaikos davimo ceremonija. Kiekvienas narys – senas ar naujas privalo išreikšti savo pažadą paklusti J.V. Konstitucijai, formaliai duodamas priesaiką.

Jeigu visi Kongreso nariai tikrai prisilaikytų to pažado paklusti apribojančiai veiksmų Konstitucijai, federalinė valdžia būtų tikrai vieno penktadalio dabartinio dydžio. Tuo pačiu, valdžiai tereikėtų tikrai vieno penktadalio jos dabartinio milžiniško biudžeto. Nebūtų jokios užsieniui pagalbos, jokių išvėliančių sąjungų, ir jokio valdžios išimaismo į švietimą, energiją, žemės ūkį, namų statybas, sveikatos ir dar daugybę visokių kitų sričių. Laikai, kuriuose dabar gyvename, nebus prisimintini, kaip suteikę garbės Konstitucijai, arba jos apgynimui, imant priesaikas.

PRIESAIKĄ IGNORUOJAMA

Naujai išrinktas Kalifornijos kongresmanas, nesenai išvardijo visus jo nusivylimus, kuriais būna parodytas Konstitucijos nepaisymas, net pačią pirmą jo kongresinę darbo dieną 1993 metais. Jis pareiškė, kad vos tik atlikus priesaikos ceremoniją, vienas jo kolegų pasiūlė, kad būtų suteiktos visos balsavimo privilegijos nebalsuojantiems Guamo delegatams, Virgin Salų, Amerikos Samoa, Porto Rico, ir Columbijos Distriktui.

Šito plano rėmėjas aiškiai tvirtino, kad tai yra "ne konstitucinis reikalas, bet bešališkumo reikalas". Konstitucija tuo reikalu nusako, kad Rūmų nariai yra "keletos valstijų

žmonių" išrenkami. Delegatai iš DC ir teritorijų nėra jokių valstijų atstovai, ir todėl, teisėtai negali būti Rūmų nariais.

Rūmų kambarių sienos dar vis girdėjo iškilmingų priesaikų žodžių aidus, bet vienas narių norėjo visiškai ignoruoti Konstituciją, neva tai iš "teisingumo". Kokia-gi jo priesaika? Jis, aiškiai, labai mažai kreipė dėmesio į tos priesaikos svarbą; tikėjosi, kad tie, kurie ji išrinko, arba nieko nesuprato, arba nepaisė Konstitucijos, kad reikalautų griežto Konstitucijos vykdymo. Gaila, kad daugelis jo kolegų lygiai taip pat nesilaiko priesaikos.

JĖGOS USURPAVIMAS

Konstitucija suteikia labai mažai galios federalinei valdžiai. Kaip pavyzdį, galima nurodyti, kad federalinė galia yra paliekama labai ribota: dešimtoji pataisa nurodo, kad "Tos galios nesuteikiamos Jungtinėm Valstybėm, bet... yra rezervuojamos atitinkamoms valstijoms, arba žmonėms."

Tikslus dokumentų turinys parodo, kad federalinė valdžia gali įsivelti į tokias sritis, kurioms yra specifiniai suteiktos teisės. Konstitucija nesuteikia valdžiai galios daryti to, ko nėra specifiniai nurodyta. Bet visos federalinės valdžios šakos yra prisidėjusios prie daugelio galių usurpacijos, nežiūrint to, kad Konstitucija labai aiškiai nurodo, kad toji galia yra "reservuojama" valstijoms arba jos žmonėms. Išvadoje – Amerika yra pavedama visiškam valdžion tų, kuriuos mes išrinkome.

Savo idealioje ir dabar pritaikytinoje Atsisveikinimo Kalboje (Fare-

USPS 301580

LAISVOJI LIETUVA

2618 West 71-st St.

Chicago, Illinois 60629

Tel. (312)476-3371 or (708) 839-5531

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO

ILLINOIS

Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by

LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION

Subscription Rates : \$25 annually, in Lithuania US 30

Single copy 1 dol.

Postmaster : Send address changes to the LAISVOJI LIETUVA

2618 W. 71-st St., Chicago, Illinois 60629

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDĖS. Įgaliota leidėja ir administratorė Ona Šinkuvienė, redaktorius Juozas Žemaitis.

Redakcinė Kolegija: 1. Vilius Bražėnas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jonas Kunca, Stepa Varanka, Juozas Vilutis, Povilas Žiškis.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi, gražinami iš anksto susitarus. Priėmus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taisy savo nuožūra.

Žinokime Plačiai Pagarsėjusius Lietuvius, Nežiūrint Ar Jie Jau Mirę, Ar Gyvi

Tokio sąrašo pradžia:

1. Birutė Galdikaitė - mokslininkė, orantugangų tyrinėtoja,
2. Marija Gimbutienė - mokslininkė, archeologė,
3. Vyskupas Marcinkus - Vatikano banko buvęs valdytojas,
4. Aleksandras Kuršius - pirmas lietuvis mokslo vyras Amerikoje,
5. Pranas Lubinas - krepšininkas
6. Robert Zemeckis - filmų režisierius,
7. Charles Bronson - filmų aktorius,
8. Laurence Harvey - filmų aktorius,
9. John Gielgud - filmų aktorius,
10. Tadas Kosčiūška - kovotojas už Lietuvos, Lenkijos ir Amerikos laisvę,
11. Jack Sharkis - boksininkas,
12. Steponas Darius ir Stasys Girėnas - lakūnai,
13. Feliksas Vaitkus - lakūnas,
14. Vytautas Gerulaitis - tenisininkas,
15. M. K. Čiurlionis - dailininkas,
16. Petras Rimša - skulptorius,
17. Jonas Rimša - dailininkas,
18. Ignas Domeika - gamtininkas, atradėjas,
19. Olegas Truchanas - gamtos tyrinėtojas, atradėjas,
20. Vaclovas Biržiška - bibliografas

21. Mindaugas - Lietuvos karalius,
22. Pranas Domšaitis - dailininkas,
23. Vytautas - Lietuvos galybės kūrėjas,
24. Jonas Jonaitis (Unitas) - sportininkas,
25. Kazys Pakštas - geografas,
26. Jonas Basanavičius - mokslininkas, valstybininkas,
27. Kristijonas Donelaitis - rašytojas,
28. Jurgis Baltrušaitis - poetas, gimęs 1873 m.,
29. Antanas Poška - senosios Lietuvos tyrinėtojas,
30. Kazimieras Simonavičius - pirmųjų raketų atradėjas,
31. Adomas Mickevičius - rašytojas,
32. Emanuelis Kantas - filosofas,
33. Antanas Vydas - kartografas,
34. Simanas Daukantas - istorikas,
35. Paulius Galaunė - meno istorikas,
36. Aleksandras Griškevičius - 1831 m. pakilęs savo pasidarytu lėktuvu į orą,
37. Antanas Gustaitis - lėktuvų konstruktorius,
38. Juozas Lukša - Daumantas - lietuvių partizanas.

T. LIETUVIS

KAM PLB. PIRM. B. NAINIUI PRIREIKĖ TOKIOS MELAGINGOS LIETUVOS KANČIŲ ISTORIJS ?

Kiek teko pastebėti spaudoje ir didesniuose lietuvių susirinkimuose, visur buvo reiškiami protestai po pasirodymo pirmosios "Lietuvių Kančių Istorijos" knygos. Tuoj pat imta galvoti, kad PLB pirm. Br. Nainys tyliai susitaręs su žymiaisiais bolševikų istorikais, visai nepasiklausęs ir nepasitarsęs su išeivijos istorikais bei politiniais kalbiniais, kurie patys pergyveno žiaurius tremimus ir matė geriausius lietuvių žudymus, tokio leidinio pasirodymui pritarė. Be to atrodo, kad to leidinio išvertimui tiek rusų, tiek ir anglų kalbas taip pat pritarė ir pažadėjo, kad už darbą bus sumokėta.

Tie sudėti KGB atchtyvuose dokumentai yra tik sudastotų faktų suregistravimas, kiek iš kur išvežta (pagal jų terminą - perkelta) žmonių, kiek atimta ūkių, namų ir t.t. Tai yra baisių darbų baltinimas ir melavimas. Jie buvo neto kie kvaili, kad surašytų jų pačių padarytus žiaurumus: dūstančių žmonių ir vaikų užkaltaus gyvulinuose vagonuose, žudynes geriausių žmonių, baisesius tardymus ir kankinimus.

Geriausius žmones vadino banditais, kurie kenkia valstybės santvarkai ir esą tikri išnaudotojai. Tremiamos vienuolės KGB dokumentuose buvo vadinamos prostitutėmis. Manau, kad KGB archyvuose nerasi kiek turgaus aikštėse yra nužudytų ir išniekintų partizanų lafonų arba kiek laisvės kovotojų yra sugrūsta į pelkes. Pagal jų tarimą, tai "perkelti" tik blogi žmonės. Jokiuo būdu netikiu, kad KGB archyvuose esą minimi išsiskaidinti žmonės net patys prašėsi perkelti į rojus šalį iš skurdžios Lietuvos, nes tokia melagys.

te jie privalejo mulkinti pasaulį. Pagaliau visiškai neaišku, kodėl B. Nainys griebėsi iniciatyvos išleisti šią "Lietuvos kančių istoriją", panaudojant KGB archyvuose suklastotą medžiagą, pavadant parašyti tiems patiems komunistų istorikams, kurie gal yra net buvę lietuvių tautos naikintojai.

Juk yra parašyta apie 20-tis knygų ir įvairių brošiūrų, kur autoriai patys išgyveno ir aprašė Lietuvos kančias, tremimą ir gyvenimą amžino išalo žemėje. Dar esą gyvū linidinkų, tai kam reikėjo paimiti komunistinius istorikus? Be to, dar yra išleista Katalikų Kronikos keli tomų, kur taip pat surašyta baisesius bolševikų darbai Lietuvoje.

Visą turimą medžiagą apie atliktus bolševikų baisesius darbus Lietuvoje reikėtų tik sukataloguoti. Tą visą darbą sutvarkyti reikėjo pavesiti išeivijos istorikams ir politiniams kaliniams, tai ir būtų tikroji Lietuvos kančių istorija.

PLB pirm. Br. Nainio pastangomis parašytas pirmasis Lietuvos kančių istorijos tomas turi būti sunaikintas, o patys šio klasingo leidinio iniciatoriai tuojau atleisti iš einausių pareigų.

Kodėl PLB pirm. ėmėsi šio darbo - kyla labai didelis klausimas. Nežiūrint spaudoje ir susirinkimuose reikalavimo, PLB pirm. atsistatydinti iš užimamų pareigų. Nainys nekreipia dėmesio ir toliau pasiryžęs tęsti to patio vardo darbą, nežiūrint jo nepateisimam pradžios. Taip darė Lietuvoje tik komunistai.

A. PAŠKONIS
DAWNERS GROVE

DEMOKRATINĖ DARBO PARTIJA VIS BELDŽIASI Į SOCINTERNO DURIS

Lietuvos Seime surengtoje spaudos konferencijoje neseniai iš Partijos sugrįžęs LDDP frakcijos seniūnas J. Karosas žurnalistams pasakojo apie susitikimus su Socinterno generaliniu sekretoriumi Pierre Mauroy bei Prancūzijos socialistų partijos tarptautinių ryšių departamento vadovu Gerard Fuchs.

Pasak J. Karosą, Socinterno generalinis sekretorius teigė, jog pagal pagrindinius parametrus, tai yra pagal reformų kryptį ir demokratijos plėtotę Lietuvos demokratinė darbo partija yra artima Socinternui. Be to, LDDP frakcijos seniūno teigimu, P. Mauroy nuomonė apie situaciją Lietuvoje iš esmės sutampa su LDDP nuomone.

Pagal J. Karosą, Socinterno generalinis sekretorius, kalbėdamas apie ekonomines reformas Rytų Europoje pastebėjo, kad laisvos rinkos kūrimas gali sukelti sunkių socialinių ir politinių pasekmių. Kadangi dauguma tarptautinių finansinių organizacijų pirmiausia siekia ekonominio efektyvumo ir dažnai neįvertina socialinių pasekmių P. Mauroy išskėlė finansinių organizacijų prie Socinterno atgaivinimo idėjas. Šios organizacijos rūpintųsi ne tik ūkiniais, bet ir socialiniais dalykais.

Kalbėdamas apie LDDP galimybes tapti Socinterno nare, J. Karosas teigė, kad neseniai vykusioje šios organizacijos konferencijoje buvo svarstoma jos santykiai su Rytų Europos pokomunistinėmis partijomis, įkurtas specialus ryšių su tomis partijomis komitetas.

LDDP frakcijos seniūnas informavo, kad šiuo metu pareiškimus stoti į Socinterną yra padavusios 93 partijos, tarp jų ir LDDP. "Jei reikala ir toliau plėtosis kaip iki šiol, manau, kad ypatingų problemų įstoti į Socinterną neturėtų būti", - sakė jis, tuo pačiu metu pastebėdamas, kad ši perspektyva labiausiai nepatinka Lietuvos socialdemokratams.

J. Karosas taip pat informavo, jog LDDP pirmininkas A. Šleževičius pakvietė Socinterno generalinį sekretorių apsilankyti Lietuvoje. Pastarasis kvietimą priėmė ir pažadėjo atvykti į mūsų šalį šių metų rudenį.

"LIETUVOS RYTO" INF

Centrinės Ir Vidurio Europos Valstybių Žmonių Nuotalkos

Skaitome daugybę dabartinių ir lietuviškų ir amerikietiškių laikraščių. Iš jų mes susidarome labai nevienodas nuotalkas, koks dabar yra tų žmonių galvojimas, kurie pergyveno rusiškai komunistinį terorą.

Austrijos vyriausybė paskelbė labai aiškų ir įdomų nuotalkų tyrimą, kuris bent šiek tiek gali nuraminti ne tik politinius bet ir ekonominius skeptikus.

Apklausinėjus Bulgarijos, Čekijos, Slovakijos, Vengrijos, Lenkijos, Rumunijos, Slovėnijos ir Kroatijos 11.087 žmones, vis dėlto gavosi ne tokie baisesius rezultatai, kaip daug kur yra galvojama. Pavyzys - džiui, tik 39% apklaustųjų patenkinami dabartine ekonomika, o 59% pritaria dabartinei politikai. Palietus neturtinguosius, jų yra daugiau pritariančių dabartinei valdymosi sistemai, nes jie jaučiasi visiškai laisvi - sako ką nori ir viešai barvaldančiuosius, jei jų manymu, anieji elgiasi nekorektiškai. Maždaug 5/6 visų apklaustųjų pritaria gautai laisvei, ko pirmiausia - prie komunistinio režimo - jie neturėjo.

Tiktai 14% pasisakė, kad geriau būtų jei komunistai valdytų, 8% vertino geriau monarchiją, o taip pat 8% pageidavo militarinės valdymo sistemos.

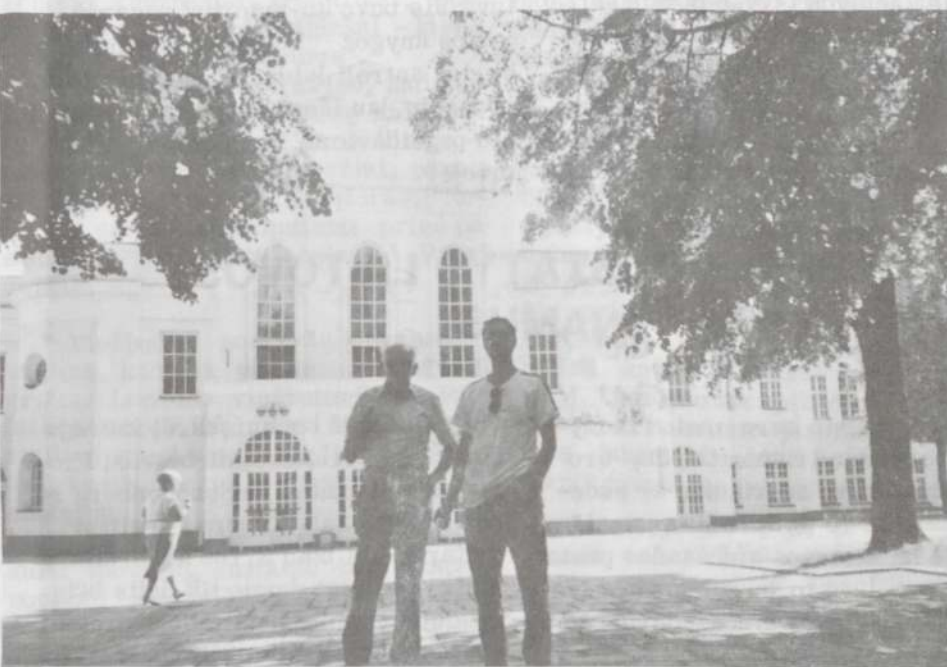
Daug labiau vertinami realūs ekspertai, kaip kad "strong man" demokratiskais valdytojais, 68% mano, kad būtų daug geriau, jei ekonomiskais reikalus tvarkytų tikri ekonomistai. 30% skaito, kad būtų geriau, jei valstybę valdytų "strong man" perdaug nesiskaitydamas nei su seimu nei su rinkimais.

Daugiau, kaip kad 3/5 užklaustųjų mano, kad jų šeimų pragyvenimo standartas daug blogesnis, kaip kad buvo prieš pradėdant pasikeitimus.

Vyčiai yra katalikiška organizacija, kurią priimami lietuviai ir jų palikuonys. Organizacija įkurta prieš 81-rius metus, šiandien jai jau priklauso apie 5,000 narių, palaiko "Pontifical College" Romoje, pagelbsti Lietuvai ir rūpinasi mokyklų programa. Organizacijos šūkis (motto) - "Dievui ir Tėvynei".

Sėdi iš kairės: Nancy Rudmin, Kenneth Rudmin, Megan Rudmin, Robert Martin, Jr., Mary Beth Slakis, C-16 pirmininkas. II-j eilėje: Christine Schultz, Loretta Gestautas, Diane Martin, Deborah Rudmin, Janeen Perutis, Jean Slakis, Agnes Rainis, III-je eilėje: Glenn Perutis, Peter Zansitis.

Kauno Valstybinis teatras. Romo Pakalnio nuotrauka

Prasidėjo Salomėjos Neries Garbinimas!

J. F. KEDYS

Vienas Vilniaus laikraštis paskyrė visą puslapį Salomėjos Neries išgarbinimui. Jeigu jau kai kas galėjo pamiršti Salomėjos "nucelnus", kuriant "marksistinių socializmą" Lietuvoje ir jos šlovę "tautų vadui, tėvui ir mokytoju", tai pasinaudodamas "Lietuviškąja tarybine enciklopedija", pateiksiu keltą žinučių apie ją dar net išneprisiklausomybės laikų.

1931 m. "Trečias Frontas" paskelbė S.N. "antiburžuazini" pareiškimą ir tuojau Lietuvos komunistų p-ją su ja užmezgė ryšius. Toliau minėta enciklopedija rašo apie S.N. kaip "žymiausią 20-to a. lietuvių poezijos kūrėją, atspindinčią lietuvių tautos dvasinį kelią į socializmą". 1940 m. S.N. buvo delegatė vykstant į Maskvą pabalsuoti už Lietuvos "savanorišką" prisijungimą prie Sovietų s-gos ir kartu priklausė tai bolševikinei grupei, kuri parnešė "Stalino saulę" Lietuvai. Tais pat metais ji paršė pagyrimo himną apie Staliną ir 1947 m. gavo Lenino valstybinę premiją.

Žemiau seka ištraukos iš minėto vilniškojo laikraščio viso puslapio straipsnio, kuriame pasakojama apie S.N. - Bučinskaitės tėviškę, bet su galios, kad apie pačią S.N. rašoma dažnai vienapusiškai.

Straipsnio autorius S.N. asmenybę lygina su "skrendančia kometa", sakydamas: "Kam nebuvo lemta prasilenksti su įkaitais jos brauduočiu (suprask su S.N.), tas jaučiasi patenkintas prisilietęs prie švintančios žodėgos". Taigi, straipsnio autorius deda visus savo sugebėjimus paveikti lietuvių, kurie dar neturėjo progos pažinti S.N.,

mui. Kas kita gali įvykti, ateityje: 51% tik, kad po 5 metų bus žymia geriau, bet vienas iš šešių musikundžia, kad kas toliau, vis bus blogiau.

Žinios iš "Digest" informacijos

J. Ž-TIS

kurie ją vaizduoja kaip "įkaitusią kometa", siūlo prisiliesti bent prie jos šviečiančios uodegos..!

Toliau straipsnyje cituojama iš S.N. atsiminimų: "Nė vieno garso iš tėvynės negirdėjau per tris su viršum savaites - per tris baisaus košmaro savaites. Karo tremtiniai mudu su balanduku (S.N. sūnus - J.P.K.). Kur mūsų brangus tėtukas?". Čia S.N. ir šio straipsnio autorius skelbia gryną melą, norėdamas skaitytojus įtikinti, kad S.N. buvo tremiama 1941 m. jau kai rui tarp vokiečių ir sovietų prasidėjus S.N. tuo metu įsijungė į Sniečkaus, Paleckio, Gedvilio ir kitų bolševikinių nusikaltėlių vilkstinę ir bėgo į Sovietų s-gą, bijodami savo padarytų nusikaltimų prieš tautą. Jie visi, įskaitant ir S.N., nebuvo jokie tremtiniai. Reiškia pridurti, kad S.N. brolis ir sesuo neįsijungė į S.N. ir kitų bolševikų gretas, bet jie bėgo 1944 m., artėjant Raudonajai armijai į Vakarų, ir dabar gyvena JAV. Šio straipsnio raštininkas eina dar toliau. Jis itaigoja skaitytoją, jog net tas pavyzdingas ūkis, sukurtas S.N. senelio ir jos tėvo tik dėka S.N. kūrybinės jėgos, nors ji dar buvo visai vaikystės amžiaus, kad Prez. A. Smetona tame ūkyje lankėsi ir kad septynios lakštingalos aplink tą ūkį vakarais suskrenda ir čiluba... ir tik dėl to, kad buvo tokia nepaprasta asmenybė S.N.!!!

Sekiančių sakinių jau beveik su asaromis rašoma: "Sedėjom ant šaltų marmurinių suoliukų, tų pačių, kurie dar neseniai buvo Kaune, karo muziejuje, šalia S.N. kapo (perkėlus poetės palaikus į kapines, jie buvo nereikalingi, bet argi išmesime?). Šis faktas tik patvirtina tikrąją S.N. "tautinę vertę".

Deja, raštininkas dar nepraran da vilties ir kreipiasi į Vilkauskio savivaldybę prašydamas, kad "ji nebūtų abejinga didžiosios žemietės (suprask tautietės - J.P.K. jatinimo įamžinimui: "Ką ne ka, o te-

(Nukelta į 4 psl.)

Rūpestis dėl Kat. Bendrijos žemių

Lietuvos vyskupų konferencijos posėdyje, kuriame buvo susirinkę kardin. V. Sladkevičius, Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis ir visi vyskupai, nutarta dar kartą kreiptis į vyriausybę K. Bendrijai priklausančių žemių grąžinimo reikalu. Išplatintame pranešime skelbiama, kad nerimą kelia stiprėjanti propaganda, kuri siekia priversti K. Bendriją atsisakyti nuo savo teisėtai nuosavybės. Vyskupų konferencijoje išrinktas naujas gen. sekretorius – kun. Gintaras Grušas, pakeitęs mons. Vytautą Kazlauską, jam atsiųstą dėl sekretoriato perkėlimo į Vilnių. Posėdyje taipgi aptartas tikybos mokytojų rengimo klausimas. Nustatyta, kad tikybos dėstyti dar trūksta apie 200 mokytojų.

KIEK GYVENTOJŲ ?

1994 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 739 tūkstančiai žmonių, iš kurių kaimuose 1 milijonas 184 tūkstančiai. Praeitais metais gimė tik 620 žmonių daugiau, negu mirė. 1989–1993 m. laikotarpiu iš Lietuvos išvyko beveik 107 tūkstančiai, atvyko 55 tūkstančiai. Išvykusiųjų 53 % buvo rusai, 13 % ukrainiečių ir 5 % lenkų.

BERLYNE STATYS LIETUVOS NAMUS

II Pasaulinio karo metu Berlynas per anglų ir amerikiečių oro puolimus buvo sugriautas ar sudegintas apie 70 %. Savo likimo neišvengė nė Lietuvos ambasados pastatas, kurį 1925 m. buvo nupirkęs tuometinis Lietuvos ambasadorius Vaclovas Sidzikauskas.

Nuo to laiko, kai vokiečiai tuojau po karo išvalė griuvėsius, Lietuvai priklausantis sklypas daugiau kaip 50 metų stovėjo tuščias, ir jame lietuviai galėjo pasistatyti namą, bet neturėjo lėšų. Kitokių trukdymų nebūtų buvę, nes toji vieta buvo amerikiečių sektoriuje, miesto dalyje, kuri vadinas SCHÖNBERG. Ta vieta yra Kurfürsterstrasse ir Kieganstrasse kampe. Kurfürsterstrasse kaip tik ejo riba tarp britų ir amerikiečių sektorių.

1959 m., ryšium su Jungtinių Tautų paskelbtaisiais tarptautiniais pabėgėlių metais, šių eilučių autorei, lankantis Vokietijoje lietuvių pabėgėlių gyventose vietose, teko pabūti ir Berlyne. Ta proga atsirado ir čia buvusi idėja nuotrauka. Tai aptvertas tuščias sklypas, apaugęs žolėmis ir krūmais. Viešum tvoros kažkoks garžas.

Kaip rašo "Lietuvos rytas" birželio 15 d. laidoje, dabar toje vietoje Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarusi statyti Lietuvos namus. Bu-

A. a. Jūrų kpt.

LIONGINAS KUBLICKAS

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1994 m. rugpjūčio 4 d., Wheaton, IL.

A. a. Lionginas buvo vienas iš trijų žvejų 1952 m. pabėgusių laivu iš okupuotos Lietuvos į Švediją. Mirties bausmė sovietų nubaustas už akių, velionis į Tėvynę sugrįžti negalėjo, o jai nepriklausomybę atgavus, sunki liga nebeleido. Tačiau visas a. a. Liongino gyvenimas buvo nuolatinis rūpestis ir sielvartas Lietuva. Jis buvo ko-autorius pagarsėjusios knygos "Tolinieji kvadratai", kurios antroji laida, žmonos brolio rūpesčiu, jau išspausdinta ir, velionio pageidavimu, bus platinama Lietuvoje.

persikėlusį Lietuvos ambasada, nes Berlynas, kaip Vokietijos sostinė, iki 2000 metų perims visas funkcijas. Bet ir dabar jau Berlyne vyksta daug tarptautinių įvykių, kuriuose naudinga dalyvauti ir Lietuvai, ir todėl čia įsteigtas Berlyno ambasados skyrius.

Būdinga ir tai, kad būsimasis Lietuvos namas stovės prestižinėje vietoje, kur netoliese yra ir ta garsioji miesto rotušė. Tai jos aikštėje prezidentas Kennedy sykį sveikino berlyniečius tardamas: "Ich bin auch ein Berliner".

Nemažai II Pasaulinio karo metu Berlyne gyvenusių lietuvių pabėgėlių šią rotušę gerai prisimena, nes jos rūsyje – Rathauskeller buvo galima gerai paplėtauti, kaip retai kur to meto Berlyne. Ir už duonos korteles – gauti taurę vokiško šampano. S.N.

Darbininkas Nr. 27

ĮVAIRIOS ŽINIOS

AR BUS PAMINKLAS TAUTOS AUKOMS ?

Šiemet sukanka 50 metų nuo ginčytos pokario rezistencijos pradžios. Kiek iš viso buvo Lietuvos Laisvės Kovotojų, kiek žuvo, tiksliai nežinoma. Jų kova, kančios, žūtis ir daugelio nežinomi kapai lieka kaip dar viena mūsų tragedija, bet sykiu ir tautos ryžtas geriau mirti už tėvų žemę, negu vergauti okupantams.

Būtų buvę gražu šiuos metus pavadinti Laisvės Kovotojų metais. Didvyriams įamžinti reikia pastatyti paminklą, kurį aplankyti ir pagerbtų aukšti užsienio svečiai, kaip įprasta kultūringose valstybėse. Tiesa, dabar jie nuvažiuoti prie Saulio 13-osios aukų kapų, bet juk ir pokario rezistentai kovojo už Lietuvos laisvę, nepriklausomybę.

Lieka nepagerbti ir 1918–1921 m. Nepriklausomybės kovų kariai, be kurių Lietuva nebūtų tapusi laisva 1918–1939 m. O jei jie nebūtų iškovoję Nepriklausomybės, tai nebūtų ir ko atkurti 1990 m.

LIETUVOS AUKSO ATSARGOS NESUMAŽĖJO

Lietuvos bankas paskelbė informaciją apie Lietuvos aukso. Lietuvos aukso atsargos, kuriomis disponavo Liekavos bankas 1940 m. buvo saugomos Anglijos, JAV, Prancūzijos, Švedijos ir Šveicarijos bankuose.

1992 m. vasario 14 d. Prancūzijos centrinis bankas, 1992 m. kovo 31 d. Anglijos centrinis bankas grąžino Lietuvai priklausantį aukso, o BIS (Bank of International Settlements) esantis Šveicarijoje, 1992 m. birželio 14 d. grąžino Lietuvos bankui tą aukso dalį, kur liko po kompensacijos išieškojimo už nuostolius, patirtus išaldžius korespondentinę sąskaitą 1940 m.

1992 m. liepos 6 d. Lietuvos Vyriausybė gavo iš Švedijos kompensaciją už 1.25 tonos aukso – 21 112 495,95 Vokietijos markės. Šie pinigai buvo pervesti Lietuvos investicijų banką. Aukso grąžinimo formą pasirinko Lietuvos Vyriausybė. 1992 m. gruodžio 18 d. minėta suma su priaugusiomis palūkanomis – iš viso 21 954 718,13 Vokietijos markių buvo pervesta į Lietuvos banko sąskaita Vokietijos Bundesbanke.

JAV saugotas aukšas buvo išleistas Lietuvai atstovavusios išeivijos reikmėms. Lietuvos Banko valdybos pirmininko K. Raškevičiaus teigimu, atgautas Lietuvos aukšas išsaugotas ir šiuo metu Lietuvos banko aukso atsargos nesumažėjusios.

PATENKINTI PASIRODYMAIS LIETUVOJE

Į Chicago jau sugrįžo keli šimtai tautiečių, kurie dalyvavo Lietuvoje įvykusioje Dainų šventėje, o taip pat ir tuo metu vykusiuose kituose renginiuose. Jie labai šilptai atsiliepia apie ten buvusius renginius. Dau-

VILNIAUS AUŠROS VARTŲ KOPLYČIA.
Romio Pakalnio nuotrauka

gumas iš jų gerai kalba ir apie gyvenimą šių dienų. Lietuvoje ypatingai geras žodžiais ji apibūdino JAV lietuvių Tautinės Sąjungos pirmin. dr. L. Kriaučeliūnas savo išpuodžius papasakojęs "Margučio" radijo progamoje.

BUVO MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

"Dainavos" stovykloje liepos 24 d. užsibaigė 28-ji Mokytojų studijų savaitė, kurioje buvo suvažiavę 110 žmonių. Beje, čia buvo ne vien tik mokytojai, bet ir daugiau negu 30 jaunimo, dalis iš jų norinčių išmokti lietuviškai. Čia buvo išklaušyta eilė paskaitų, vyko diskusijos grupėse ir kitų dalykų. Dalyvavusieji teigia, kad šie kursai buvo labai naudingi.

"KOMENDANTO VALANDA" NEPILNAMEČIAMS

Druskininkuose įsigaliojo miesto valdybos nustatyta nepilnamečių buvimo gatvėse ir kitose viešose vietose tvarka. Vasarą nuo 23, o žiemą nuo 22 valandos iki 6 valandų ryto nepilnamečiai galės viešose vietose tik su tėvais arba juos at-

Prasidėjo...

(Atkelta iš 3 psl.)

lefoną iš ūkininkų rėmimo fondo lėšų seniai buvo galima įvesti. Juk tos lėšos tam tikslui ir skiriamos. Gal būt ir namą padėti atstatyti, memorialinį kambarį įrengti".

Bandykite atspėti, kuris vilniškis laikraštis paskelbė tokį straipsnį ir kas jo autorius?.. Tai buvo Lietuvos aidas – valstybės laikraštis 30.6.1994, ir straipsnį surentė Antanas Anskaitis.

Skaitykit ir platinkit
LAISVĄJĄ LIETUVĄ

75 metus aptarnauja lietuvių

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

LIETUVOS AIDAI
Radio programa

Veda KAZĖ KAZLAUSKIENĖ
trečiądieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais
8:31 – 9:00 val. vakarais
IS WCEV 1450 AM banga
511 So. Norton Ave., Willow Springs, IL 60480
Tel. (708) 839-2511

PETKUS IR SŪNUS FUNERAL HOMES, LTD.

MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Str., Chicago, Illinois 60629. Tel. 1 (312) 476-2345

HILLS FUNERAL HOME
10201 South Roberts Road, Palos Hills, IL 60465. 708-430-4455

PETKUS - BUTKUS FUNERAL HOME
1446 South 50th Ave. Cicero, IL 60650. 708-652-1003

LEMONT FUNERAL HOME
12401 So. Archer Ave. & Derby Rd.

Laidotuvių Namai Chicagoje ir priemiesčiuose. Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami:

CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

TERERIZUOJAMA IR NAIKINAMA LIETUVA 1938 - 1991

AUTORIAUS ŽODIS

1992 m. apsilankęs pirmą kartą Lietuvoje ir radęs, kad niekas nesiruošia ir net nemato reikalo parašyti lietuvių tautos 53 metų kančių istorijos vienoje knygoje, apsisprendžiau 1992 m. pavasarį tai padaryti, parašant knygą: "Terorizuojama ir naikinama Lietuva 1938-1991". Apie tai buvo plačiai paskelbta Lietuvoje ir Vakarų pasaulyje ir dabar minėta knyga jau spausdinama "Ryto" spaustuvių Baltijos pr. 10, Klaipėda, Lietuva, ir yra numatoma jos iškilmingas pristatymas rugsėjo mėn. pradžioje Vilniuje ir apie tai bus pranešta ir "Laisvoji Lietuva" yra kviečiama jame dalyvauti.

Knyga turės apie 500 puslapių su jau girdėtais, mažiau žinomais ir daug kam visai nežinomais įvykiais ir juos pristatant grynai iš tautos interesų pusės. Kartu pridėtu trejetą minėtos knygos ištraukų, prašydamas jas paskelbti savo laikrašty.

J. P. KEDYS

PAVERGTOS TAUTOS STALINĄ
PRAKEIKĖ - VAKARŲ VADAI
JĮ GARBINO!

(Knygos ištrauka Nr. 1)

Gal galima būtų daleisti, kad Vakarų politikai bendravo su Sovietų S-ga su tikslu vesti karą su nacine Vokietija. Tačiau jie užsitraukė didžiausią žmonių pasmerkimą išėdami asmeniškai garbinti Staliną, kuris nusėjo Sovietų S-gą koncentracijos stovykloms ir buvo pradininkas Antro pasaulinio karo, nes jis privedė Sovietų S-gą ir nacine Vokietija prie Ribbentropo-Molotovo Pakto. (Žiūrėk skyrių Ribbentropo-Molotovo pakto). Šio pakto pasėkoje kilo Antras pasaulinis karas, pareikalavęs apie 30 mil. žmonių aukų. Žemiau seka pavyzdžiai Stalino garbinimo.

JAV karinis atstovas gen. J. R. Deane Maskvos konferencijoje 30. 10. 1943 pareiškė: dauguma amerikony sutiko Staliną pirmą kartą. Jis palyginamai visus gerai m-tėikė. Gal todėl, kad jis pritarė amerikony nuomonei, kuri skyrėsi nuo britų. Neatsižvelgiant į tai, reikia pripažinti jo, kaip žmogaus, asmeninę stiprybę. Stalinas meistras

S-ga J. P. K.). Tai žodžiai antro JAV politiko po prezidento, kuris nustato ir vykdo Valstybės užsienio politiką.

W. Čurčilis pasikvietė Sovietų S-gos ambasadorių Anglijoj Ivan Maiskį pusryčiams 23.3.1938 ir taip pradėjo pašnekesį: "Aš kovojau visą savo jėgą prieš komunizmą. Aš svarsčiau, kad komunizmas su savo diktatūrine pasaulio revoliucija yra didžiausias pavojus Britų imperijai. Dabar - jis tęsia toliau - komunizmas negrąžina imperijai. Priešingai, šiuo metu didžiausias grėsinimas Britų imperijai yra nacizmas Berlyne, viešpatauti pasauliui. Stipri Rusija (suprask Sovietų S-gą J. P. K.) yra visiškai reikalinga... Aš nekenčiu Trockio... aš laikau jį pavojingu genijum prieš Rusiją. Aš iš viso esu už Stalino politiką. Jis kuria galingą Rusiją ir tas ko mums reikia ir daugiau nieko..."

Laikė pasikalbėjimo Maiskis paaiškino kai kuriuos Stalino griežtumus, paminėtas Čurčilio. Savo ke liu Čurčilis padėjo Maiskiui už jo nuraminimą. Toliau Čurčilis iškėlė reikalą, kad Sovietų S-ga padarytų viešą pareiškimą remti Čekoslovakiją, jei Vokietija ją puldų. Maiskis pareiškė, kad Sovietų S-ga gerbs savo įsipareigojimus. Čia pat Čurčilis įterpė: "Aš pastebėjau, kad Stalinas yra tvirtas ir patikimas draugas (fellow). Jis laiko savo žodį."

Laikė Teherano Konferencijos, su tikslu apsisaugoti nuo karų Europoj, Stalinas pasiūlė sušaudyti 50,000 vokiečių karininkų. Čurčilis pasakė, kad nepasitaręs su savo vyriausybe negali šiam pasiūlymui pritarti. Roosveltas padarė kompromisinį siūlymą - sušaudyti 49,000 (smulkmenas žiūrėk Teherano Konferencijos skyrių).

Anglijos ambasadorius Sovietų S-goj Sir Clark-Kerr, išbuvęs laike karo metų Maskvoj, išvykstant laikraštininkų buvo užklaustas, kas daugiausia jam patiko Rusijoje. Jis nedvejodamas atsakė - Stalinas.

STALINAS "PAVYZDINGAS
ŠEIMOS TĖVAS"

Vakarų spauda dažnai dėjo "Dėdės Juozą" (Uncle Joe) paveikslus su vaikais, vaizduojanti kaip gerą šeimos tėvą. Stalinas praleido trečią žmonių, iš kurių antrosios, Na

Atstatyto Kauno senamiesčio viena gatvė, kurioje yra nemažai krautuvų.
V. Kapočiaus nuotrauka

SPORTO ŽINIOS

ARTEJA "LITUANICOS"
GEGUŽINĖ IR TURNYRAS

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, Chicago "Litanicos" futbolo klubas rengia savo metinę gegužinę ir kartu futbolo turnyrą. Šiemet jis įvyks rugpjūčio 13 d., šeštadienį, nuo 1:30 val. iki maždaug 7 val. vakaro Pasaulio lietuvių centro Lemonte aikštėse.

Čia dalyvaus 8 komandos - vyrų ir veteranų grupės. Be dviejų "Litanicos" vienuolių pasirodys po pora komandų iš Spartos, Maroons ir iš tolimojo Missouri klubo.

Bus proga pamatyti neblogų rungtynių, o taip pat ir praleisti pusdienį gražioje gamtoje. Rengėjai čia žada gerą orą, puikų maistą, gėrimus bei kitus malonumus.

Futbolo mėgėjams tai bus nebloga proga susitikti ne tik su "Litanicos" žaidėjais, bet ir su kitais šios sporto šakos entuziastais, padiskutuoti apie neseniai pasibaigus Pasaulio futbolo pirmenybes ir kitus klausimus. Taip pat bus galimybė paremti ir savąjį klubą, kuris juo tolyn juo labiau reikalingas visų sporto mėgėjų paramos be kurios ateityje tikrai negalės išsilaikyti

BRAZILIJĄ - PASAULIO FUTBOL
ČEMPIONAS

Nuo birželio mėn. 17 d., kuomet Chicago "Soldier Field" stadione įvyko Pasaulio futbolo pirmenybių atidarymas ir pirmosios rungtynės (Vokietija - Bolivija), iki liepos 17 d. baigminio susitikimo Los Angeles, tęsėsi didžiausiojo sportinio įvykio pasaulyje varžybos. Čia varžėsi 24 valstybių rinktinės, kurios prieš tai du metus rungtyniavo atskirų kontinentų skirtingose grupėse ir išsikovojo teisę dalyvauti šiame finaliniame etape, kuris buvo prarastas devyniuose JAV miestuose.

Kaip žinome, preliminarinėse rungtynėse, dėl kvalifikavimosi į šį finalinį etapą, dalyvavo ir Lietuvos rinktinė. Ji žaidė Europos trečioje grupėje, kurioje dvi pirmas vietas užėmė Ispanija ir Airija ir šias komandas matėme JAV. Beje, ši grupė buvo viena iš didžiausių (buvo 7 valstybės) bei stipriausių ir joje trečią vietą užėmė buvęs Europos čempionas - Danija, kuri turėjo likti namuose. Lietuva su 7 taškais liko penktąja, o po josėjo Latvija ir Albanija. Iš Lietuvos po grupio abi komandos - Ispanija ir Airija pateko į 16-kos komandų baig-

At War 1941-1945. News Digest International, Cesare Salmaggi and Alfredo Pollavasi 2194 Days of War, Budu Svanidze (Nephew of Stalin), My Uncle Joe.

minę grupę, kurioje jau kovota vieno minuso sistema. Airija čia pralaimėjo prieš Olandiją, o Ispanija, nugalėjusi Šveicariją (3-0), tik ketvirtfinalyje turėjo pasiduoti būsi mam finalistui - Italijai (1-2).

Bendrai imant, beveik visos Europos komandos (išskyrus Graikiją) pasirodė puikiai ir ketvirtfinalyje matėme 7 Europos vienuolikes ir tik vieną (Braziliją) iš kito kontinento. Tas parodo, kad Europoje futbolo lygis yra pats aukščiausias, nežiūrint jėg meisterio vardą laimėjo Brazilija, kuri finale išeikė Italiją tik baudinių mušime, nes reguliarius rungtynių laikas, o taip pat ir pratęsimas nedavė įvarčių. Baudinių mušime laimė nusišypsojo Brazilams, kurie laimėjo 3-2.

Šiose pirmenybėse didžiausią sensaciją pateikė bulgarai, kurie ketvirtfinalyje išeliminavo ligšiolinį čempioną - Vokietiją, tačiau turėjo supasuoti pusfinalyje italams. Kitoje lentelės pusėje nustebino Rumunija, kuri ketvirtfinalyje tik baudinių mušime pralaimėjo prieš Švediją. Švedija po to pusfinalyje turėjo nusileisti Brazilijai (0-1).

RETO POBŪDŽIO FUTBOL
RUNGTYNĖS

Birželio 19 d. Marquette Parko aikštėje buvo prarastos reto pobūdžio futbolo rungtynės, kuriose žaidė Lietuvos ir Čikagos lietuviai futbolo veteranai. Čia į žalią aikštę išėjo Čikagon atvykusios futbolo delegacijos nariai, atvažiavę stebėti Pasaulio futbolo pirmenybes ir "Litanicos" futbolo klubo veteranų komandą. Nežiūrint, kad svečių iš Lietuvos eilėse buvo keli aukščiausios lygos - "Vilniaus Žalgirio" meistrų komandos veteranai ir šiaip žymių futbolininkų, rungtynės baigėsi lygiomis 2-2. Pirmame kelyje V. Bendiko ir K. Liukaičio pataikymais svečiai iš tėvynės vedė 2-0, tačiau po pertraukos R. Siniakovo ir A. Kleinaičio įvarčiais padarytos lygiosios. Beje, rungtynės teisėjavo Lietuvos futbolo federacijos gen. sekretorius P. Mieželis, o federacijos prezidentas V. Dirmelkis aktyviai darbavosi aikštėje ir federacijos garbės prezidentas V. Zimnickas nuoširdžiai gynė vartus. Ši delegacija Čikagoje išbuvusi dvi savaites, birželio 28 d. lenkų linijos "Lot" bendrovės lėktuvu išvyko atgal į Vilnių.

1994m. Baltiečių Lauko
Teniso Pirmenybės

1994 m. Š. Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės bus prarastos JAV-bių latvių atvirų pirmenybių rėmose, 1994 m. rugsėjo 3-4 d.d., Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus, Ohio. Tel. 614-882-5725.

Vykdo - JAV-bių latvių teniso sekcija.

Varžybų pradžia abi dienas nuo 8:30 val. ryto. Registracija - šeštadienį, nuo 8:00 val. r.

Programa: Vienetai - vyrų, senjorų 45-54 m., veteranų (55 m. ir vyresnių), jaunių (1976 m. gimimo ir jaunesnių) ir moterų (tik viena klasė). Dvejetai - vyrų, moterų, mišrus ir senjorų (45 m. ir vyresnių).

Klasifikacija - pagal žaidėjo amžių 1994 m. rugsėjo 3 d., išskyrus jaunių klasę.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Dalyvių registracija - iki rugsėjo 1 d., pas JAV latvių teniso vadovą: Edgars Bedritis, 5680 Forest Grove Ave., Westerville, OH 43081, Tel. 614-523-0009. Fax - tas pats.

Papildoma informacija - Arturs Zageris, Tel. 614-236-5690 namų, 614-459-5200 darbo.

Lietuviai žaidėjai informacijas taipogi gali gauti pas ŠALFASS teniso vadovą dr. Algį Barauską 810-258-6535.

Sporto klubai gauna smulkesnes informacijas.

Varžybos bus vykdomos privačiame klube, uždaroje patalpoje, išskirtinai geros sąlygose. Lietuviai tenistai kviečiami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-GOS CENTRO VALDYBA

TOMAS PUKŠTYS ANTROJE
VIETOJE

JAV ieties metimo čempionas Tomas Pukštys, kurio tėvai gyvena Čikagos priemiestyje, birželio 18 d. Knoksvile, Tenesy valstijoje įvykusiose šių metų JAV lengv. atletikos pirmenybėse užėmė II vietą su gana kukliu - 77.86 m. rezultatu. Tai buvo pats pirmasis Pukščio didesnis pasirodymas šiemet, nes jis ilgą laiką buvo susižeidęs ir abejojo ar iš viso šiose pirmenybėse galės dalyvauti. Nežiūrint to, kad pasakutiniu metu jis buvo pasiekęs gana aukštą pasekmę, teisėjai užfiksavo linijos peržengimą. Po šių pirmenybių Tomas trumpam laikui buvo sugrįžęs pas savo tėvus ir čia buvo proga su juo ilgėliau pasikalbėti. Jis paminėjo, kad netrukus važiuoja trenerio į varžybas į Suomiją. Nuvykęs į Suomiją jis varžybose laimėjo I vietą, o tada Prancūzijoje buvo ketvirtas. Prieš žaidynes Švedijoje apsilimo metu jis pajuto skausmą kojoje ir atsisakė dalyvauti ir grįžo atgal į Čikagą sveikatos patikrinimui. Gal būt šiemet jis daugiau nebestatuos.

GAUTA PAMINĖTI

ANNABERGO LAPELIS Nr. 1(24) 1993. Metraštis apie Lietuvą ir vokiečių-lietuvių santykius. Redaguoja Arthur Hermann, Annemarie Lepa ir Herbert Lepa. Viršelis - Ievos Labutytės. Spausdinta Manneheim, 146 psl. Kaina 20 DM. Turinys suskirstytas į 5 skyrius. Ilgiausias 1 skyrius - lietuvių-vokiečių santykiai (7 straipsniai); 2 skyrius - Klaipėdos kraštas (3 straipsniai); 3 skyrius - Lietuva šiandien (1 straipsnis); 4 skyrius - kultūra (2 straipsniai ir 3 eilėraščiai) ir 5 skyrius - įvairūs. Tik du straipsniai ir trys eilėraščiai parašyti lietuvių kalba.

Kodėl beveik visas leidinys išspausdintas vokiškai, nors dauguma autorių galėjo rašyti ir lietuviškai randame paaiškinimą įvade. Vokietijoje, lietuvių skaičiumi, gyvena apie pusę milijono žmonių, turinčių kokį nors ryšį su lietuvių kultūra ar kalba. Tai lietuvių išeiviai, Lietuvos vokiečiai, Klaipėdiečiai, ankstyvieji šiaurės-Rytų Prūsijos gyventojai ir Lietuva besidomintys mokslininkai. Bet ir kitos grupės turistiniais ar ūkiniais sumetimais stengiasi įtraukti Lietuvą į savo akiratį. Jiems iki šiol trūksta žurnalo vokiečių kalba. Šio metraščio pasirodymo redakcija norėtų šią spragą sumažinti, nors visiškai užtraukti tikriausiai neįstengs.

Toliau sakoma, jog iki šiol leistas Annabergo lapelis išlieja į Annabergo metraštį, kuris pirmiausia skiriamas nagrinėti įvairius vokiečių-lietuvių santykiams dabar ir praityje bei naujoms paskatoms kelti.

Stalinas glamonėja dukterį Svetlaną

smulkmenų... Jis turi nepaprastą žinojimą tokių reikalų, kaip charakterizavimą ginklų, sudėtingų lėktuvų dalių ir sovietinių metodų net mažiausiose taktikose...

JAV Valstybės sekretorius Cordel Hulas (Hull) toje pačioje konferencijoje taip kalbėjo: "Kai aš šią konferenciją pradėjau, dauguma žmonių galvojo, kad niekas iš jos neišeis, nes Rusija yra nusi-stačiusi už izoliaciją. Dabar, kai mes pasikeitėme savo nuomonę ir esame nepaprastai nužluginti, radę, kad Sovietų valdžios vyrai yra daug daugiau pasirodę, kad izoliacinizmas yra blogas. Dabar ginė bendradarbiavimo dvasia... Stalinas yra pažymėtinas asmuo, rodantis nepaprastą galimybę sprendimuose ir supratimą praktiškų problemų. Jis yra vienas iš vadų, kuris kartu su Rooseveltu ir Čurčiliu turi atsakomybę, kurią joks kitas vyras negali turėti laike sekančių 500 metų... Aš nežinau dviejų tautų su mažesniu interesu prieštaravimu, su daugiau bendrų interesų turėjimu, kaip JAV ir Rusija. (Suprask Sovietų

dėjos Alilujevos, mirtį 1932 m. su po neaiškios aplinkybės. (Toliau seka Vakarų propaguota Stalino nuotrauka, kurioje jis glamonėja Svetlaną).

Stalinas su savo mėgiama dukterim Svetlana. Ši nuotrauka puošė daugelio pasaulio spaudos puslapių, vaizduojant "Dėdę Juozą" kaip gerą šeimos tėvą.

Svetlana Stalinaitė 1967 m. pabėgo iš Sovietų S-gos per Indiją į JAV, sukėlusį pasaulinę staigmeną. Ten ji tuokėsi ir skyrėsi, tapo Svetlana Peters, susilaukė dukters išsiskyrė su amerikonom, vėliau grįžo į Sovietų S-gą, išvyko jau antrą kartą iš Sovietų S-gos ir šias eilutes rašant, Svetlana Peters gyvena Londone Anglijoje, ir kaip negaluojuanti psichiniai, patalpinta į atitinkamą prieglaudą.

PANAUDOTI ŠALTINIAI

Ivan Maisky, Memoirs of A Soviet Ambassador, George Paloczi-Horvath Khrushchev, The Road to Power, Alexander Werth, Russia

KULTŪRINIS PUSLAPIS

KOMP. VL. JAKUBĖNO DRAUGIJOS VEIKLA

Čikagoje jau daugiau negu dešimtmetis veikia komp. Vl. Jakubėno draugija, kurios tikslas yra rinkti, saugoti ir populiarinti šio žymiojo muziko kūrybą Išeivijoje ir Lietuvoje. Tas sėkmingai yra daroma ir šios draugijos veikla yra plečiama, ypatingai Lietuvoje, kur yra įsteigtas jos skyrius.

Ši veikla dar labiau padidėjo, kuomet buvo nutarta iškilmingai paminėti kompozitoriaus 90 metų gimimo sukaktį. Apie tą minėjimą, kuris įvyko gegužės mėnesį, Čikagoje ir trijuose miestuose Lietuvoje, jau buvo nemaža rašyta ir iš to buvo galima susidaryti vaizdą, jog kompozitorius atžymėtas tikrai prasmingai.

Draugijos veikla ir šie minėjimai buvo aptarti vėliausioje draugijos valdybos posėdyje Čikagoje. Buvo pasidžiaugta gražiais renginiais Vilniuje, Kaune ir Biržuose. Pagal galimybes, patenkinamai praveistas ir minėjimas Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Čia visur neapsetta be

didelių pastangų ir, žinoma, lėšų, kurias dabar sutelkti yra sunkiau negu ankstesniais metais.

Posėdyje buvo priimtas prof. dr. L. Šimučio, Čikagoje gyvenančio muzikos veterano, atsistatydinimo iš valdybos prašymas. Dr. Šimutis nusiskundė silpnėjančia sveikata ir kitais išsipareigojimais, dėl ko jam neįmanoma tęsti savo veiklą Draugijos valdyboje. Dr. Šimučiui buvo padėkota už jo įnašą Draugijai.

Be to buvo nutarta į valdybą pakviesti du aktyvius muzikos pasaulyje darbuotojus: sol. Aldoną Buntinaitę ir dirigentą Arūną Kaminską. Jiems sutikus įstijungti į valdybą, dabar ji pasipildė naujomis pajėgomis ir bus galimybė tęsti veiklą dar geriau ir našiau. O artimiausiu laiku – 1995 m. Čikagoje yra pramotoma plačios apimties komp. Vl. Jakubėno kūrybinių koncertas (yra norima net su simfoniniu orkestru).

Taip pat pasidžiaugta, kad Lietuvoje yra išspausdinti du kompozitoriaus dainų rinkiniai: "Jėzaus Tu

mano gyvybė" ir "Už jūrų marių". Šiuo metu yra spausdinamas didžiausias apimties (92 psl.) gaidų sąsiuvinys "Vai eičiau, aš eičiau". Taip pat spausdėn atiduota ir monografija apie Vl. Jakubėną, turinti 350 psl. Visi šie darbai pareikalavo daug pinigų ir draugija žada skelbti lėšų telkimo vąj, norint šiuos ir kitus užsimojimus įgyvendinti. Pats didžiausias žygis būtų Vl. Jakubėno baleto "Vaišos juostos" pastatymas Baleto ir operos teatre Vilniuje. Draugijos pastangomis ir lėšomis šis baletas buvo galutinai paruoštas

statymui.

Valdybos posėdyje buvo paliesta ir daugiau dalykų. Paminėtas faktas, jog Vl. Jakubėno kantata "Mano pasaulis" buvo išpildytas Pasaulio lietuvių dainų šventės remėse vykusiame simfoninės muzikos koncerte Baleto ir operos rūmuose Vilniuje.

Dabartinę draugijos valdybą sudaro: Edvardas Šulaitis (pirm.), Erika Brooks, Edmundas Brooks, Povilas Mielulis, Aldona Buntinaitė, Arūnas Kaminskas.

Pati Dainų šventė prasidėjo 18 val. ir baigėsi su raketų šaudymu į padangę apie 22.30 val. Tai buvo, sakyčiau, rekordinis dainų koncertas, kuriame, kaip ir tautinių šokių metu, dainininkai buvo vaikai, moterys, vyrai, vyrų-motėrų mišinys ir pučiamųjų dūdų or-

kestras iš keleto šimtų dalyvių. Buvo sudainuota kelios dešimtys įvairiausių dainų, įvairiausių autorių bei liaudies. Daugumą jų sudarė linksmos dainos, kurių turinys sukosi apie mergelę ir berniuką... Tačiau baigiant pasigirdo ir patriotinio turinio dainos: Lietuva brangi, Lietuviai esame mes gimę, Kur bėga Šešupė, kas sukėlė didelę tėvynės meilę dešimtmėčiui išskankintai tautai!

Žiūrovams krito į akis santykis tarp dainininkų ir dirigentų. Ka-

Tautinių Šokių Ir Dainų Šventė

J. P. KEDYS

Dar dieną prieš Tautinių šokių šventę, Katedros aikštėje ir Gedimino kalno papėdės parke vyko visą dieną įvairių apylinkių neoficialūs pasirodymai su muzika, dainomis ir polku, suktinijai bei kitais šokiais, įtraukiant į juos ir praeivius...

Pati Tautinių šokių šventė vyko Žalgirio stadione 9.7.1994, kaitinant karštai apie 28 C saulei. Stadionas buvo perpildytas žiūrovų, gi šokių arena įvairiaamžių vaikų, jaunuolių pražulusių ir plikotų šokėjų, pasiopusių šimtapalvių drabužiais. Gi moterys su įvairiausio tautinio ir ne visai tautinio stiliaus drabužiais su puošniomis kepuraitėmis ant galvų bei gintarais aplink kaklą... Vyrai, jaunesnioji karta ir vaikai su daugiaspalvėmis ilgomis kelnėmis ir įvairių spalvų marškiniais. Vyrai – veteranai dažnai su ilgais batais, dargi pusiau paraito, taigi, kad sumažintų karštį, plačiomis kelnėmis ir įvairiausio tipo kepurėmis bei skrybelėmis.

Visa ši suminėta šokėjų masė 18 val. užpildė stadiono aikštę, triukšmingai muzikai griežiant ir tūkstankiams žiūrovų plojant...

Toliau sekė virš dviejų valandų srovė įvairiausių pavadinimų šokių: lėtų, vidutinio greičio ir gana smarkaus judesio juos išplandant bendrai moterims ir vyrams, atskirai moterims, ir baigiant vaikams.

Valandėlei prieš programos pabaigą paplūpo apie 15 minučių lietus ne tik šokėjus nesutrukdė vykdamą programą, bet ir stebėtojai kas su lietsargiu, kas be jo pasilikto toliau remti programos vykdytojus. Visų džiaugsmui lietus buvo trumpalaikis ir visa tautinių šokių diena užsibaigė su dideliu pasisekimu.

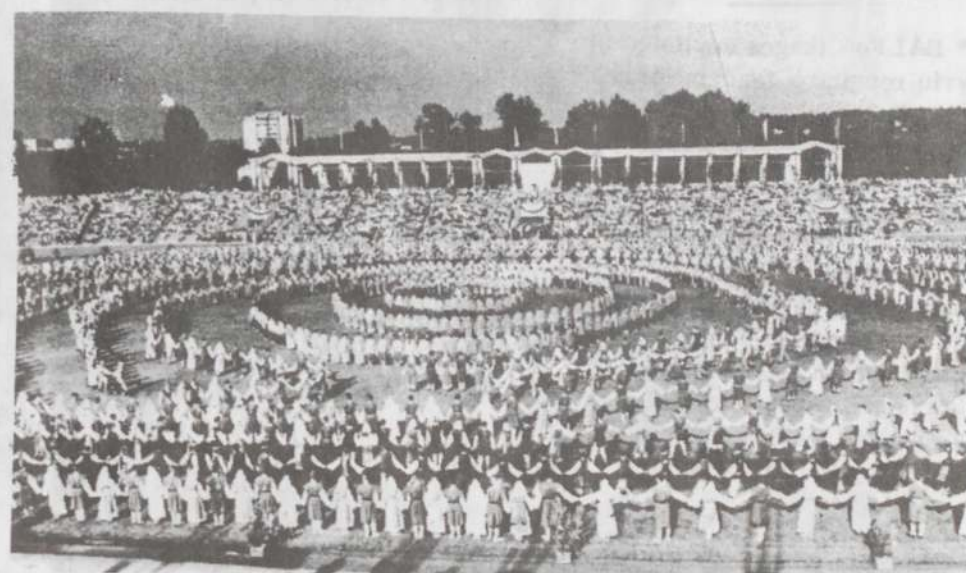
DAINŲ ŠVENTĖ

Sekančią dieną (liepos dešimtąją) vyko antroji renginio dalis – Dainų šventė Vingio parke. Šios programos vykdytojai susidėjo net iš keturių dalių: vaikų, motėrų,

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

* Artėjant Alicijos Rūgytės mirties dešimtajai sukaktiui (1995 m. birželio 20 d.) Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras parinko dr. Kęstutį Pečkų iš Vilniaus Pedagoginio Universiteto parašyti išsamią monografiją apie šią žymią pedagogę, istorikę ir visuomenininkę. LTSC pirm. prof., dr. Jonas Račkauskas prašo visų, kurie pažino A. Rūgytę, padovanoti ar paskolinti veikalui šaltinių: išlikusių jos laiškų, nuotraukų, iškarpų ir panašių dalykų, arba atsiųsti savo prisiminimų apie ją. Dr. Pečkus, VėU dėstytojas ir pedagogikos istorijos specialistas, iki šių metų pabaigos darbuosis Chicagoje, kur LTSC apimtyje organizuoja užsienio lietuvių švietimo archyvą.

* Algirdas Titus Antanaitis, literatas ir literatūros kritikas, prieš išvykdamas į Kauną dėstyti išeivijos literatūros istorijos kursą Vytauto Didžiojo Universitete, rado savo paskaitoms praturtinti vertingus medžiagos Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centre. Pakviestas VDU rektorius prof., dr. Broniaus Vaškelio, jis dėstys apžvalginį ir vieną iš beletristikos kursų rudens semestre.

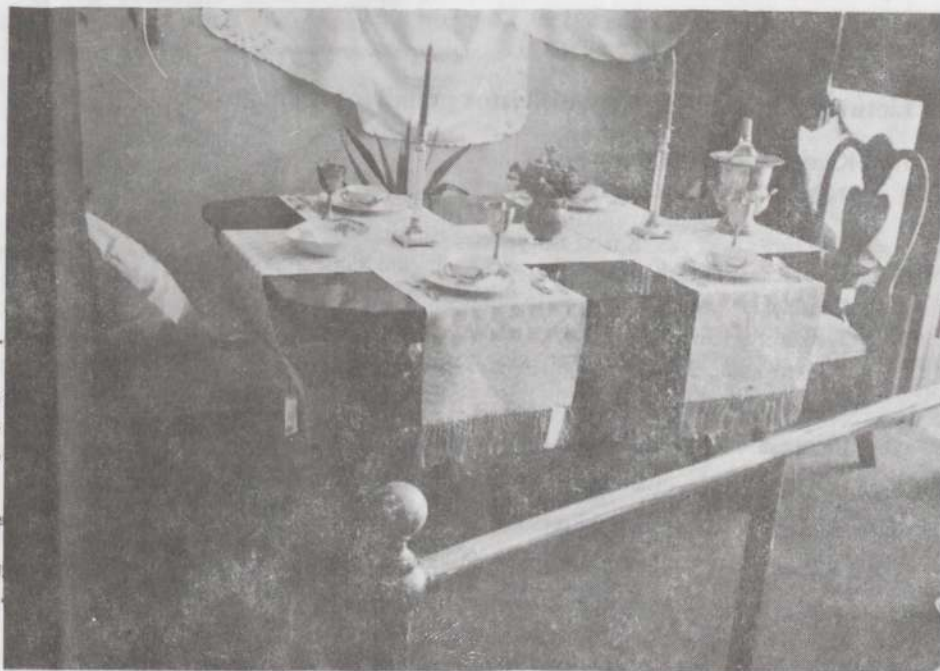
Šokių diena Vilniaus Žalgirio stadione.

vyrų dainininkų ir dūdų jungtinio orkestro. Keleto kilometrų eiseną į Vingio parką prasidėjo iš Katedros aikštės, vėliau Gedimino prospektu užtrukusi apie porą valandų iki Vingio parko. Eisenos viršutinės žygiavo alfabetine tvarka: Alytus, Anykščiai, Biržai, Kaunas, Marijampolė, Panevėžys, Šiauliai, Vilkauskis. Tačiau buvo kai kam nesuprantamų užrašų: Rusija, Ukraina, Vorkuta (viena iš didžiausių koncentracijos stovyklų), jaunas gražiai nuaugęs vyras vietoje užrašo nešė didžiulę vėliavą: juoda-raudona-auksinė (schwarz-rot-gold) Vokietijos vėliava. Tie visi užrašai ir ši vėliava rodė iš kur yra atvykę mūsų tautiečiai, kurie ilgė josi savo tėvynės. Deja visiems žinoma, kaip Lietuvos valdovai jau penki metai nesuranda būdo kaip jiems suteikti pilietybę!!!

dangi apie 60% dainininkų sudarė moterys, todėl šūkal dainininkams kai kurias dainas "kartot, kartot" ...daugiausia kluvo jaunesniems dirigentams. Seneliukai pasitenkino vienkartiniais dirigavimais. Be to moteris dirigentė, berods, iš Canados, pradėjus diriguoti, pajuto susimaišymą tarp dainininkų. Ji tuo jau susigriebė parodydama savo tvirtą ranką įsakymais: "Visi tie, kurie nedalyvavo mano repeticijoje, prašau nedainuoti". Matomai tie repeticijoje nedalyvavę ir buvo dainą sumaišę, bet po jos tvirto nurodymo daina praėjo sėkmingai.

Šios Dainų šventės komitetas pakvietė Prez. A. Brazauską garbės paku ir paprašė šventę atidaryti. Po jo apie 20 min. kalbos kaip žiūrovų, taip ir dainininkų plojimai buvo nei skardūs, nei duslūs, bet tik mandagūs.

LIETUVOS TAUTODAILĖ CHICAGOJE

Algio Liepinaitio suprojektuota takelių kombinacija – "Royal Setting" demonstruojama "Liner Closet" parduotuvėje 4747 N. Lincoln Ave., Chicagoje. Algis Liepinaitis yra savininkas "The Three Sisters of Baltics, Inc., Riverside, IL 60546.

* Lituanistinių mokyklų vedėjams, mokytojams ir švietimo Tarybos nariams Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras ką tik išsiuntė apie 150 laiškų, prašydamas atsiųsti mokyklų istorines ir dabartinės veiklos medžiagos Centre kaupiamam užsienio lietuvių švietimo archyvui. Buvę mokytojai ir mokiniai šiuomi irgi prašomi prisidėti prie lituanistinio švietimo dokumentacijos apsaugojimo nuo išnykimo, archyvui perleidžiant dar turimus

raštus, nuotraukas ir leidinius. Pasitarti galima su dr. Kęstučiu Pečkum, archyvo tvarkytoju, LTSC telefonu (312)-434-4545.

ARŪNAS ZAILSKAS

Skaitytik ir Platinkit

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

University of Toronto
Admissions and Awards

July 6, 1994

Memorandum To: Carolyn Johnston

Re: New/Amended awards

New Awards:

Alpar (Graduate) Scholarship
Marija Aukštaitė Bursary
Dr. E. Aileen Clarke Prize
Peter Curtis Memorial Bursary
The E.J.U. Award
McPherson-Wells Scholarship
David Savan Dissertation Prize
Walter Ward Research Fellowship

Amended Awards:

D. L. Bailey Award
Bloorview Children's Hospital Foundation Graduate Award
A. T. Griffiths Memorial Graduate Scholarship
Ellen Sharf Prize

On behalf of the Academic Board of Governing Council, I am pleased to approve these new awards and the amendments to the existing awards. Enclosed are copies of the official award records for your files.

ROSEMARY CAMERON
Awards Manager

cc: Michelle Cruz
Gloria Anderson

Poetės Marijos Aukštaitės Centro Leidiniai

	m.	psl.	kaina \$
1. Rožių Vasara (poezija)	1966	762	15.00
2. Išeivės Kelio (biografija)	1978	208	10.00
3. Išeivė (biografija)	1980	266	11.00
4. Ant Marių Krašto (romanas)	1981	420	14.00
5. Nubangavę Kūdikystės Dienos (biografija)	1981	236	10.00
6. Lyrika (poezija)	1983	204	11.00
7. Išeivės Memuarai (biografija)	1988	178	12.00
8. Audringais Vieškeliais (14 apysakų)	1989	396	30.00
9. ir 10: Poetės Marijos Aukštaitės Sutaupyti Kūrinių Katalogas I ir II (išbaigta)	1987	833	
11. Meilė Sutamose (18 apysakų)	1989	296	25.00
12. Klaudijus Kalėdų Verpetuose (19 Kalėdinių ir Velykinių apysakų)	1990	242	25.00
13. Sielos Simfonijos (poezija)	1990	346	30.00
14. Sopulingoji Lietuvė Motina (poezija)	1990	100	25.00
15. Išeivės Memuarai II (istorija, biografija)	1990	422	40.00
16. Mano Meditacijos (filosofija)	1990	384	35.00
17. Pergventų Dienų Žiedai (23 apysakos)	1990	248	25.00
18. Meilės Sonetai (poezija)	1990	194	30.00
19. Ifigenija, Kleopatra ir Dolorosa (trys novelės)	1990	236	25.00
20. Sodų Mistikoj (poezija)	1991	180	25.00
21. Mano Dienos Romoje (istorija, biografija)	1991	336	45.00
22. Širdies Fantazijos (beletristika, Marija Aukštaitė ir V.J. Budrikas)	1991	272	25.00
23. "Išeivė (Originali)", (biografija)	1991	320	30.00
24. Mistiniai Sodai (poezija)	1992	363	30.00
25. Tėvynės Išdavikas (šešių veiksmų tragedija)	1992	173	25.00
26. Išeivės Memuarai III (istorija, biografija)	1993	291	30.00

46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario, Canada L1A 3X1

Poetės Marijos Aukštaitės Centras, Port Hope 150.00
Jonas Racys, Chicago 25.00
Julius Pakalka, Beverly Shores 15.00
Dr. VėDubinskas, Chicago 25.00
Boleslovas Novickis, Westmont 5.00
Mūsų rėmėjams nuoširdžiai dėkojame!

* BALFO Čikagos apylinės ir skyrių rengiama gegužinė įvyks rugpjūčio 21 d., sekmadienį, Jaunimo centro patalpose. Bus puikus maištas, gėrimų, veikla "laimės šulinys" ir didesnių laimėjimų stalas. Rengėjai labai prašo, kas galėtų paaukoti fantų "laimės šuliniai" ir didesniems laimėjimams, juos atvežti ar atnešti į BALFO raštinę, 2558 W. 69-th St., Chicago, IL. Jeigu negalite patys pristatyti, paskambinkite tel. 312-776-7582 ir fantai bus pasiimti iš namų.

Mieli Kraštiečiai,

Vilkaviškio žemė kviečia savo vaikus sugrįžti į gimtinę - į kraštiečių šventę, kuri įvyks 1994 metų rugsėjo 9-10 dienomis Vilkaviškyje. Norime pakviesti visus, pasklidusius po Lietuvą ir visą pasaulį, surasti tuos, kuriuos gyvenimo bangos nuplukdė toli, toli... Atsiliepkite visi, kuriems Vilkaviškio krašto žemė brangi ir sava, kuriems ji - gimtinė.

Kviečiame dalyvauti šventėje visus kraštiečius. Praneškite mums apie save ir visus pažįstamus, kurie galėtų dalyvauti.

Laukiame Jūsų atsiliepiant iki rugsėjo 1-os dienos.

Adresas: Kraštotyros muziejus, Vytauto 83, Vilkaviškis, Lietuva, tel. 8-242-51860, 51847, 53378, 53379, 53842.

SUSITIKIMO ORGANIZATORIAI, VILKAVIŠKIS

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

VĖL DAINUOS STASYS POVILAITIS

Žymiausias Lietuvos estrados dainininkas - Stasys Povilaitis vėl atvažiuoja į JAV ir savo gastroles pradės nuo Chicago. Jis čia atidarys rudens sezono koncertų programą Jaunimo centre rugsėjo 10 d., šeštadienį. Beje, Povilaitis Chicagoje lankėsi jau 2 kartus dviejų metų laikotarpyje. Paskutinis jį pasirodymas čia buvo praėjusį pavasarį ir jo balandžio 10 d. Jaunimo centre įvykęs koncertas susilaukė didelio susidomėjimo. Iš Chicago S. Povilaitis žada važiuoti į Philadelphia, Detroitį, Los Angeles, San Franciską bei kitas vietas. Daugelis lietuvių kolonijų norėtų jį išgirsti, bet nežinia - ar visur jis sukabs nuvažiuoti.

Dr. BR. VAŠKELIS VIEŠI CHICAGOJE

Vytauto Didžiojo Universiteto Kauno rektorius dr. Bronius Vaškelis, anksčiau gyvenęs Chicagoje, parvyko čia praleisti atostogas, po kurių vėl važiuos į Kauną baigti likusius du metus savo darbe. Jis savo išpuoliais apie Vytauto Didžiojo Universitetą pasidalino Pasaulio Lietuvių centre Lemonte surengtoje paskaitoje rugpjūčio 7 d.

SĖKMINGA "DRAUGO" GEGUŽINĖ

Liepos 31 d., prie dienraščio "Draugo" patalpų buvo surengta šiam leidiniui paremti gegužinė, kuri sutraukė didelį būrį tautiečių. Jie čia pramogavo visą sekmadienio popietę, kuri pasitaikė labai graži diena. Susirinkusiems dainavo ir grojo iš Lietuvos atvykusieji tautiečiai: A. Barniškis, G. Bigenytė ir D. Čuzelytė. Smagu, kad nevisi rengia "gegužines" prirūkytose salėse, o stengiasi eiti į lauką, kur joms ir priklauso.

LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOS SEIMAS

Lietuvos Vyčiai yra senosios išeivių kartos katalikiška organizacija, kuri savo metinį seimą šį kartą buvo surengusi Chicagoje. Jis buvo prarastas rugpjūčio 4 - 7 dienomis Chicago miesto centre Marriott viešbutyje. Seimo pasirinktas šūkis buvo: "Mūsų kilmė - mūsų stiprybė". Suvo suvažiavę daugiau negu šimtinė žmonių iš visos Amerikos. Taip pat buvo gražus būrys ir vietinių žmonių. Šalia posėdžių buvo ir kultūrinis vakaras - koncertas ir kitos pramogos.

RENGIAMA MENO PARODA

Vilniaus Čiurlionio meno mokyklos mokinių paroda atidaroma rugpjūčio 19 d. 7:30 val. vak. Talszeko lietuvių kultūros muziejuje. Čia bus išstatyta apie 50 grafikos technika atliktų darbų, kuriuos sukūrė 15-18 metų jaunuoliai. Atidaryme dalyvaus ir šios mokyklos mokytojas dail. Jūragis Burksaitis, kurio darbų paroda šiame muziejuje buvo atidaryta rugpjūčio 5 d.

APRAŠĖ TURISTINĘ KNYGĄ APIE LIETUVĄ

"The New York Times" - didžiausias ir įtakingiausias dienraštis Amerikoje, liepos mėn. 24 d. kelionių priėdė aprašė Chicagoje išleistą turistinę knygą apie Lietuvą - "Bed & Breakfast-Lithuania". Čia šiltai atsiliepiama apie dviejų Chicago lietuvių - Snieguolės Zalatorės ir Laimos Šulaitytės - Day išleistą leidinį. Šią pirmąją tokio pobūdžio knygą apie Lietuvą dar galima įsigyti rašant šiuo adresu: Zoom International, P. O. Box 6532, Evanston, IL 60204. Knygos kaina 12 dol. ir 3 dol. už persiuntimą.

Padėkime apleistam kaimo vaikui bedievių žlugdomoje Lietuvoje

Tipiškas Vilniaus vaizdelis. Išplėsta telefono būdelė einant į Rasų kapines. Romo Pakalnio nuotrauka

Dr. Jonas Adomavičius atidarė "Kaimo Vaiko Fondą" Standard Federal Bank, Archer Sacramento kampe. Su dviejų iš trijų (Jono Adomavičiaus, dr. Petro Rasučio, Jono Sakos) parašais išimti pinigai bus siunčiami į "Valstiečių laikraščio" iškurtą "Kaimo Vaikai" Fondą Vilniuje, kuris tokiems vaikams teikia pagalbą. Kiekvienas Standard Federal Bank atsilankęs, padėkite vieną kitą dolerį į "Kaimo Vaiko Fondą".

O visi kiti siųskite čekius adresu: STANDARD FEDERAL BANK atn. Edita Zhiurinskas, 4192 South Archer Ave., Chicago, IL 60632-9986, sąskaitos No. 1101428674.

MUZIKA RADIJO BANGOMIS

Liepos 30 d. radijo bangomis klausytojus pradėjo linksminti nauja radijo programa, tiksliau pasakius, net dvi viena po kitos - tai "Pupų Dėdės Pastogė" ir "Konrado kavinė". Kaip jau galima suprasti iš vardų, pirmoji groja kaimišką, humoristinę muziką, o antroji - skambanti senųjų laikų populiarioji muzika. Programų pradžia kiekvieną šeštadienį 6:30 val. vak., per WNDZ stotį (750 AM bangomis). Šias laidas duoda "Ženė L. Productions" bendrovė, kuriai vadovauja Raimundas Lapas.

PALANGOJE (LIETUVOJ) NAUJAME NAME PARDUODAMAS 3-jų

KAMBARIŲ IR VIRTUVĖS BUTAS

SU VISAIS BALDAIS.

Skambinti (908) 521-5784 arba 54757 (Palangoje)

I EŠKO

P. Vytautas-Julius Aukštinaitis gyvenantis Lietuvoje ieško savo dėdės ar giminių šiame kontinente. Vytauto Tėvas Juozas Aukštinaitis grįžo į Lietuvą iš Amerikos 1920-24 metais. Juozo brolis Petras pasiliko Amerikoje ir susirašinėjo iki 1940 metų. Nuo tada visas susisiektas nutrūko. Vytauto adresas yra sekantis:

Vytautas-Julius Aukštinaitis
Lapšius k., Seirijų p.
Lazdijų r., Lithuania.

arba rašyti:

Poetės Marijos Aukštaitės Centras
46 Arthur Mark Drive
Port Hope, Ontario
Canada L1A 3X1

GERIAUSIA DOVANA

Prof. A. Voldemaro Raštai

I ir II tomas

Mieli skaitytojai, prašome įsigyti šiuos du tomus ir kitiems pasiūsti kaip dovaną, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS knygų leidyklą. I ir II tomo kaina \$25.00. Kanadoje \$30.00.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:

1. A. Kairys Ištikimoji Žolė \$ 4.00
2. A. Baronas Vėjas Lekia Lyguma \$ 4.00

Kitos Knygos:

3. St. Jakubickas .. Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis .. \$ 5.00
 4. St. Jakubickas .. Dienos Įvykių Sūkuriuose 1915-1986 .. \$ 10.00
- (Gyvenantys Kanadoje šią knygą užsisako šiuo adresu:
V. Jakubickas, 254 Connaught Ave., Delhi,
Ontario, Canada N4B 1H4)

5. V. Bražėnas Sąmokslas Prieš Žmoniją \$ 2.50
6. M. Blynas Lietuvos Senovės Paminklai \$ 10.00
7. M. Blynas Tikroji Pracitis \$ 6.00
8. M. Blynas Lietuvos Senovės Palikimas \$ 5.00

(M. Blynos knygos užsisakomos: Jūra Blynaitė,
4385 West, 145-th Str., Cleveland, OH 44135)

9. V. Šimkus Atsiminimai I dalis \$ 10.00
10. V. Šimkus Atsiminimai II dalis \$ 10.00
11. A. Kaščiūbienė .. Žirgeliai (eilėraščiai) \$ 3.00

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiūsti LAISVĄJAI LIETUVAI
2618 West 71-st Str., Chicago, IL 60629

Siunčiu \$ 25 metinę prenumeratą ir prašau siųsti LAISVĄJAI LIETUVĄ.

Siunčiu..... už nurodytas knygas

Vardas ir pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas, valstija ir pašto zona

Advokatas GIBAITIS

6247 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629

Tel. 1-312-776-8700

Virš 20 metų praktikos civilinėse ir kriminalinėse bylose

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CARMACK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608
PHONE (312) 847-7747

SEKLYČIA

Lithuanian
Manor Inn

PUSRYČIAI - PIETŪS-VAKARIENĖ

Banketams ir įvairiems renginiams salė

2715 West 71-st Street
Chicago, IL 60629
Tel. 476-1680 / 476-2655

Atidaryta kasdien nuo 8 val. ryto
iki 8 val. vakaro

A - J MEATS
Prime & Choice
Skaniausios lietuviškos, lenkiškos, itališkos dešros.

3541 W. 99th St.
Evergreen Park, IL 60642
Tel. 1-(708)-422-4130

TUES. - FRI. 9 - 6, SAT. 9 - 5
CLOSED SUNDAYS AND MOND.
JERRY PLIENIS - ANTHONY Y PLIENIS